

Værkernes opførelse var en stor opgave at gå i kast med og træffe beslutning om, men udviklingen andre steder havde vist, at det var teknisk muligt og økonomisk overkommeligt at skifte fra tørvekomfurer, petroleumslamper og brønde til den mere bekvemme lys- og kogegas samt få vandet leveret helt inde i huset ved "Kjøkkenvadsken".

Allerede i 1887 stiftedes et fællesudvalg for anlæg af gas- og vandværk i Hjørring. Men sagen faldt, og først efter forskellige tilløb i den mellem-liggende periode blev der i år 1900 en så stærk stemning for sagen, at byrådet den 6. februar 1902, efter forarbejde af et særligt udvalg, vedtog anlæg af begge værker. Udover bekvemmeligheden var ikke mindst den forbedrede brandslukningsmulighed med til at fremme vandværkssagen, der oprindeligt blev rejst, fordi flere brønde i byen periodisk "løb tørre".

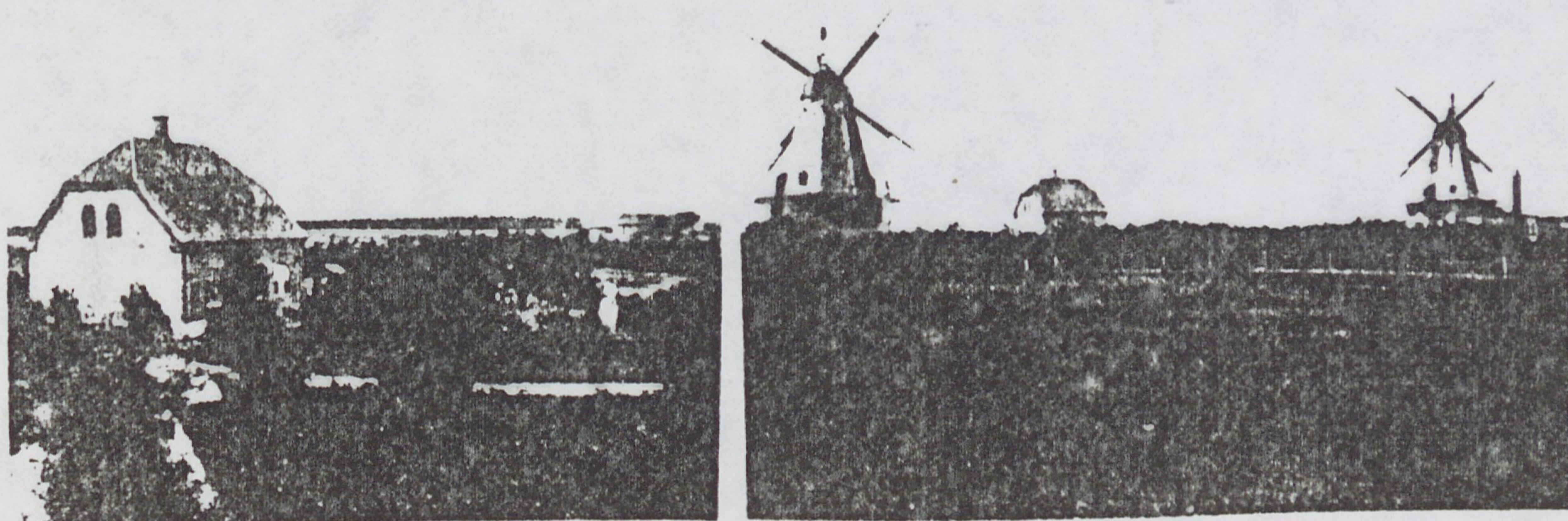
Der foreligger i værkernes ældre arkiver (nu på lokalhistorisk samling) et vægtigt protokol- og sagsmateriale om forarbejderne, vedtagelserne og gennemførelsen af denne store sag. En af indvendingerne mod gassen var, at man allerede i 1902 havde et "Elektrisk Lyscompagni" i byen, ligesom landmænd uden for det planlagte forsyningsområde var utilfredse med, at kommunen udover bestående gæld på 300.000 kr. og et indskud til Løkken-banens etablering på 100.000 kr. nu gældsatte sig for 1 mill.kr. Desuden kunne man jo herefter ikke få sine tørv afsat.

Der skulle af forundersøgelser- og anlægsudvalget vælges den rette tekniske bistand til projektering og udførelse, alt med tilpas grundighed og forudseenhed. Udover den maskinelle udformning skulle også vælges den rigtige placering, og både gasværkets placering i en lavning syd for byen (gassens opdrift/korte hovedledninger) og vandværkets placering i det bedst egnede indvindingsområde var rigtigt valgt. Ikke mindst valg af vandværkets placering ved Fuglsig og de, efter alternative grundvandsundersøgelser ved Vandsted og i Hjørring Bjerge, viser et dygtigt arbejde, og praksis har da også vist, at man stort set har kunnet intensivere oppumpningen fra dette område indtil 1965.

Efter fastlæggelse af værkernes tekniske udformning skulle finansieringen klares. Der skulle skaffes bindende deltagelse, foretages arealerhvervelse, afholdes licitationer for værksanlæg, ledningsanlæg (m. brandhaner og gaslyg-

ter) og værksbygninger. Der skulle udarbejdes budgetter, regnskabssystem, vedtægter, regulativer m.v. og ansættes personale (værkmestre, lygtetændere, rørmester, gasværksarbejdere, måleraflæsere m.v.).

Samtidig måtte der gennemføres en organisationsplanlægning for de tekniske områder, idet den tilsynsførende ingeniør for anlæggenes etablering blev ansat som leder af værkernes og udnævnt til stadsingeniør. Denne fik samtidig tildelt de arbejdsområder, der tidligere blev udøvet af bygningsinspektøren, brandfogeden og brolæggerformanden m.v.

Vandværksanlægget ved Fuglsig bestod af 2 store vindmøller af hollandsk type, og vandet sugedes op af 40 m dybe brønde via en fælles hævertledning. Til reserve installeredes en sugegasmotor til benyttelse ved længere tids vindstille, og gassen fremstilledes fra et lille kulgasanlæg på vandværket. Det kunne således tage nogen tid at få reservekraft til rådighed for stempelpumperne.

Heldigvis var højdebeholderen på Christiansminde Møllebakke ("Bellevue") med sine 1500 m^3 så rigeligt dimensioneret, at dette reservoir dengang svarede til 5 døgns normalforbrug. Anvendelse af vindkraft var jo den mest økonomiske

energikilde. Hovedforsyningsledningen mellem værk og beholder var af 8" støbejern.

Gasværket blev anlagt ved petroleumslagerets grund syd for banen med bestyrerbolig, værksbygninger, vertikale retortovne, maskinelt apparatur, vige-
spor (for kultilførsel pr. bane) og en 900 m³ gasbeholder.

Ledningsnettet bestod af ca. 30.000 fod gashovedledninger og ca. 36.000 fod vandhovedledninger. Der opsattes 80 brandhaner, 170 gaslygter (hovedparten på standere), og der installeredes 600 gasmålere.

Den 23. maj 1903 tændtes for første gang gasgadelygterne til erstatning for de gamle petroleumsløgter på "galgepælene", og det var en begivenhed af rang, der den aften trak masser af mennesker på gaden for at nyde det nye lys. Ved en senere demonstration af en brandslange monteret på de nye brandhaner omtales, at "vandet fo'er glitrende til vejrs i en smuk, høj stråle."

*navnene står på bagsiden
af museets original-foto
(se endvidere presse-udklip vedr.
75 år - jubilæet)*

Gassen blev vel modtaget. Man fik bedre lys, motorkraft og en lettelse i den daglige husholdning, hvor gas til kogebrug erstattede det tidrøvende, ofte snavsede arbejde med tørvekomfurer og åbne ildsteder. Værket blev et godt aktiv for kommunen, da man også herved kunne fremskaffe forbrugerne koks til billige priser.

I 1907 rationaliseredes tænding og slukning af 60 gadelamper (natlamper), der ved et sindrigt apparatur monteret i lygtehusene (med fast vågeblus) kunne fjernbetjenes ved udsendelse af trykbølger i gassen gennem ledningsnettet. Det var det første anlæg i Danmark af denne art.

Forbruget steg, og i 1908 opførtes en ny gasbeholder på 1350 m³, i 1912 udvidedes ovnanlægget, hvorved kapaciteten øgedes fra 3.000 til 4.000 m³/døgn og driftspersonalet var øget fra 2 til 9 mand.

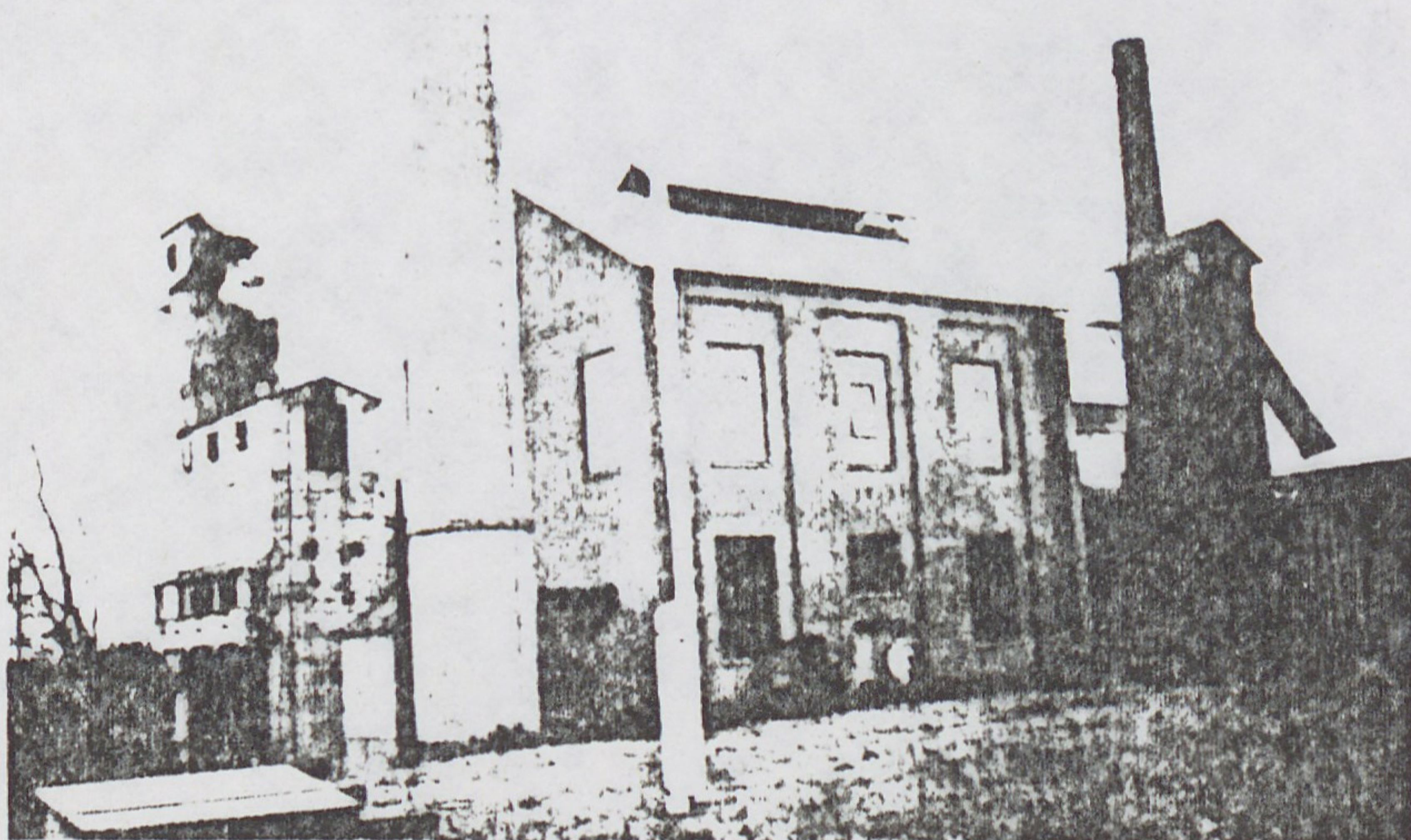
Der indførtes fælles kulindkøb med andre gasværker, og man startede en udlejning af gasbageovne. En kortvarig interesse for gasvand (ammoniak) som gødningsmiddel ebbede ud; der var ingen fremtid i ammoniak til det brug. Efter 1. verdenskrig med gas- og koksrationering, reduceret gadebelysning og gasproduktion af både tørv og træ steg salget atter, således at gadebelysningens ændring fra gas til elektricitet i 1928 ikke havde nogen større effekt på salgskurven.

I 1927 og 1937 forøgedes beholdernes volumen ved teleskopering til ialt 4.300 m³.

2. verdenskrig oprandt med rationering af kul, koks og gas, så man fik brug for at benytte spareovne og høkasser i hjemmene.

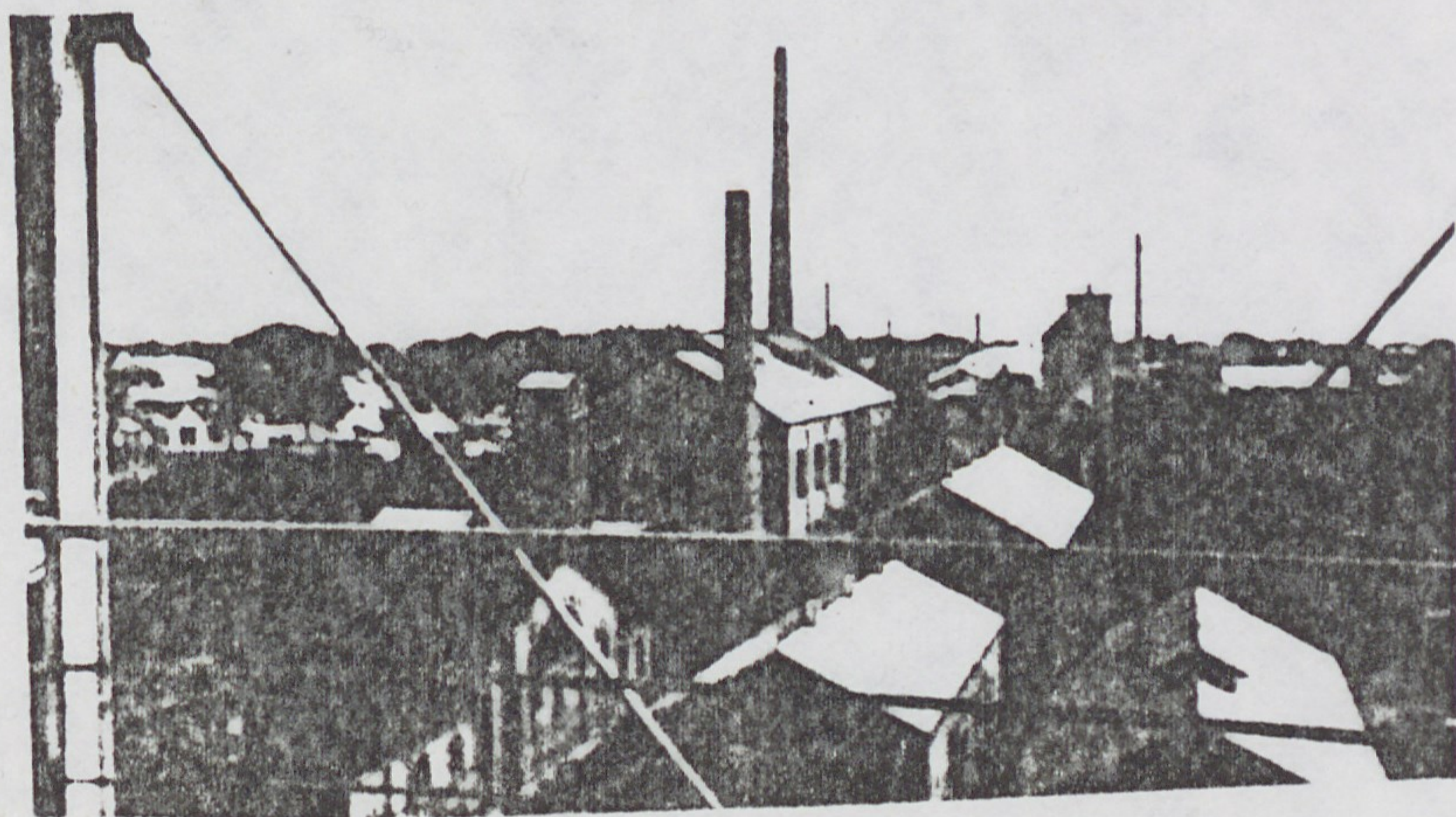
Værket var ved krigsudbruddet så hårdt belastet, at reserveovnen blev taget i brug. Trods en vis rationeringsaflastning måtte man dog af hensyn til det maksimale døgnforbrug og driftssikkerheden bygge yderligere ovne i 1942 og 1944, hvorved værket opnåede en samlet kapacitet på 5.500 m³/døgn. Antallet af ovnkamre (retorter) var nu oppe på 42 stk., så det var nødvendigt i 1946 at anskaffe en ny lademaskine til indladning af kul i og udstødning af koks fra de 3,3 m lange, vandret liggende ovnkamre (horisontal-retorter).

I 1949, da omstående luftfoto blev taget af gasværket, var det gamle værk ved at være udslidt og tildels forældet. En fremsynet indretning og dimensionering i 1902 havde gjort, at man stort set kunne benytte samme værk ved blot at indsætte flere ovne og bygge større gasbeholdere.

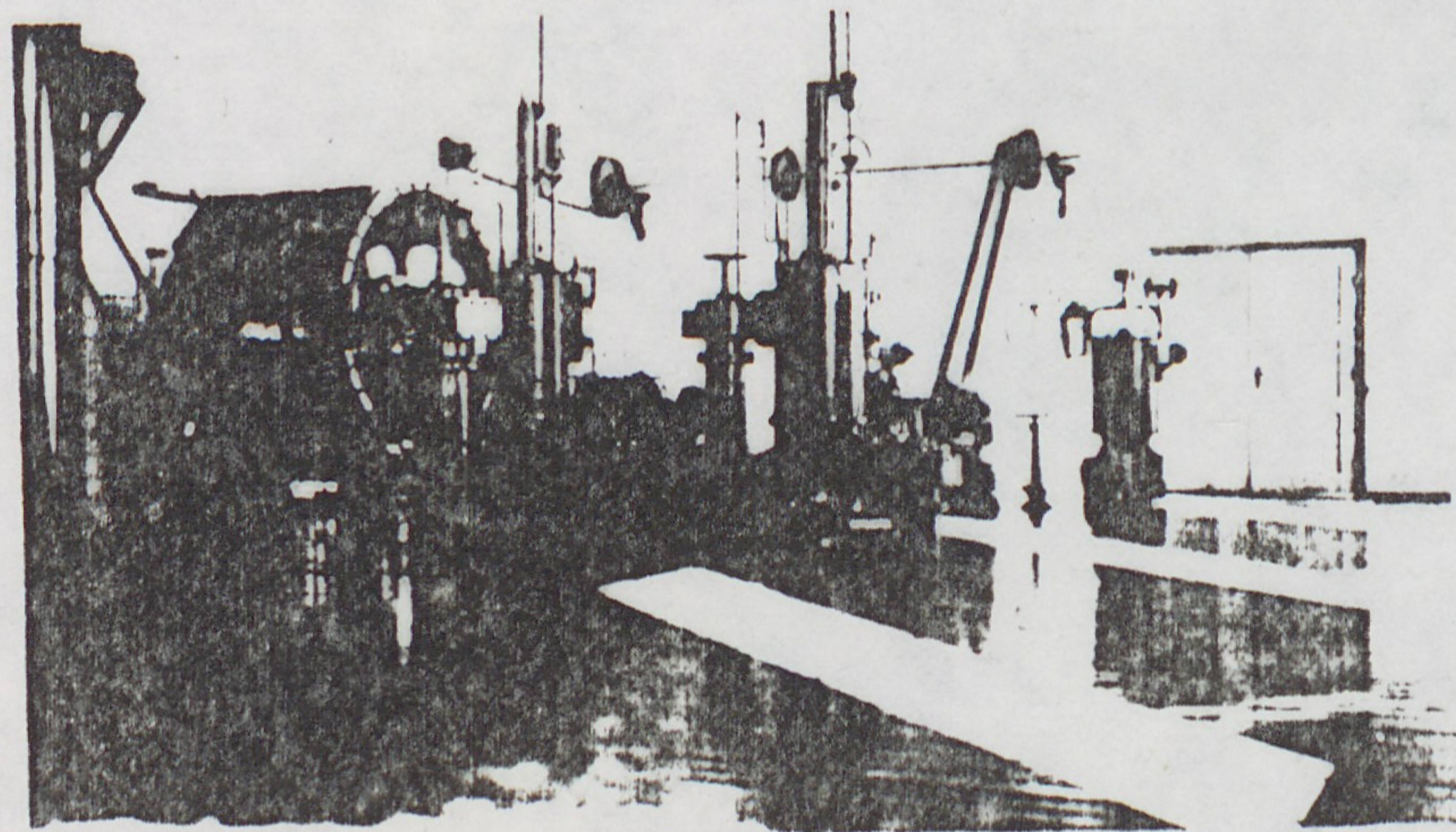

Der blev derfor iværksat en gennemgribende modernisering og udbygning frem til 1952 omfattende følgende nye bygværker: ovnhus, skorsten, kokssilo, højbro, apparat-, rense-

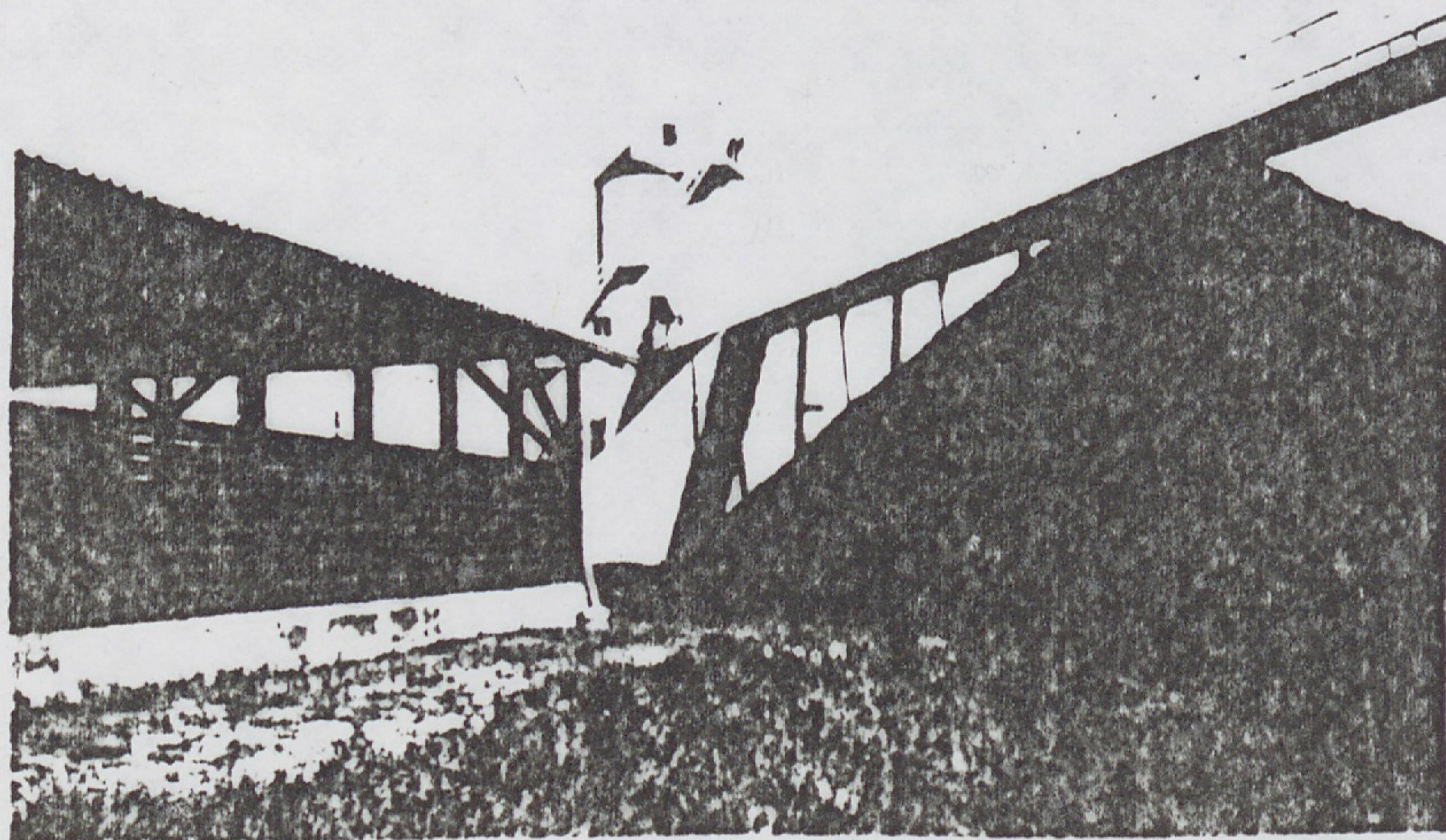
og regenerationshuse, og tjærebeholder, alt med tilhørende maskin- og apparatudstyr. Der installeredes 2 nye vertikalsovne med en kapacitet på 10.000 m³/døgn, medens de gamle ovne bibeholdtes som reserve. Der opførtes en ny 6.000 m³ gasbeholder, og der indførtes kultransportører til losning fra banevogn.

Da der samtidig skete en udvidelse af værkets rørarrangement incl. ny produktionsmåler, og der var afsat plads til udvidelse af ovnanlægget, var man mere herre over tingene end hidtil.

*Verkmester
Nielsen var så
stolt af sine
fermiserede
guldne væ-
rker - de
blev også meget flot.*

Afsætningen af gas var støt stigende og ikke mindst kokssalget gik fint, bl.a. som følge af annoncering for gasværkets "tunge koks", idet

vertikalovnsprincippet vitterligt gav bedre koks, der i vægt og varme indhold kunne konkurrere med cinders. Medvirkende var også, at der indførtes

at De får den billigste fyring når De vælger at brænde i gasværket, og De køber, hvornår De vil, og De får det bedste "tunge koks" fra Hjørring gasværk leveres som hele koks til meget store c som centralvarmekoks 40-60 mm, som knuste koks 20-40 mm, som rødkoks 10-20 mm.

Dertil bør De sikre Dem ved at forlar

TUNGE KOKS

fra
Hjørring Gasværk

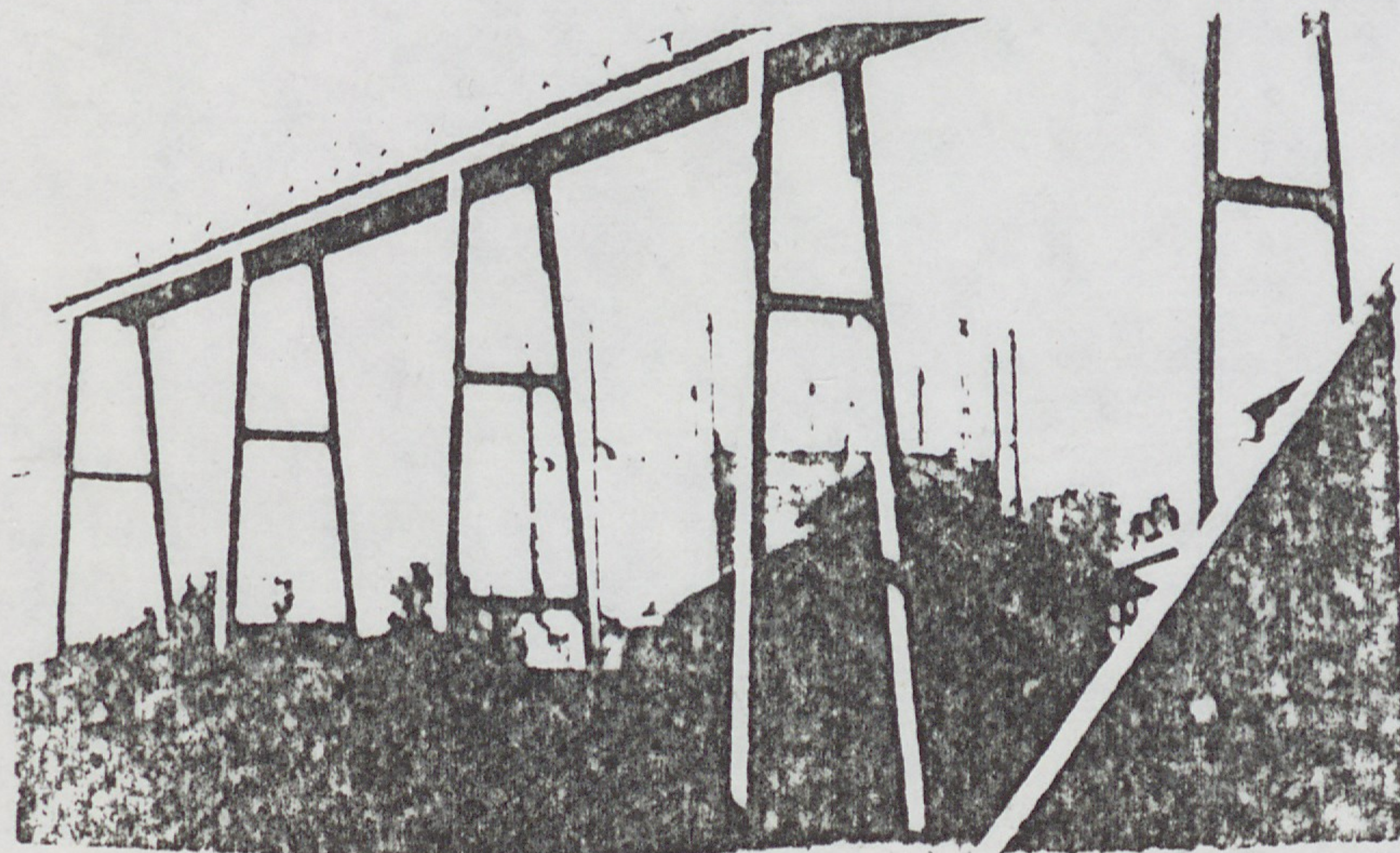
(Vægt ca. 52 kg
pr. hl.)
hos
Deres
brændstofs
handler eller
på kontoret.

forhandlerrabat. Også på smuld- og tjæremarkedet var der god afsætning, og der installeredes smuld- og tjærefyr til en del kommunale institutioner og enkelte private ejendomme.

I 1956 var gasværkets årsbudget på 1,8 mill. kr., medens vandværkets var på 0,3 mill.kr. Salget steg støt, der installeredes blæser til forsyning af Nestlé der var begyndt at lave pulverkaffe. Man importerede kul fra England, Amerika, Vesttyskland og Polen over Hirtshals havn. I 1958 var salget steget så

meget, at ovnhuset blev udvidet og de gamle ovne blev erstattet af en ny ovn.

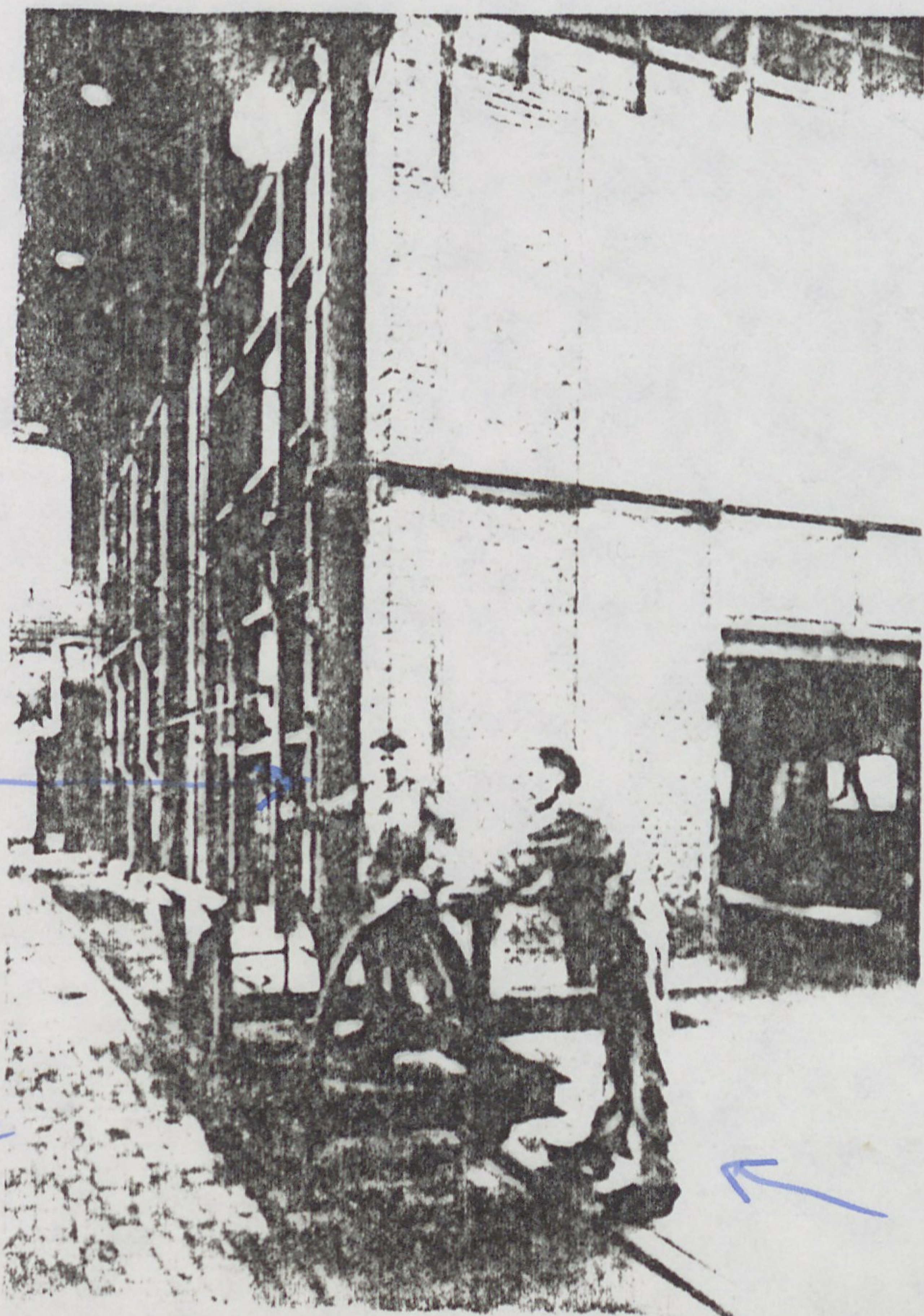
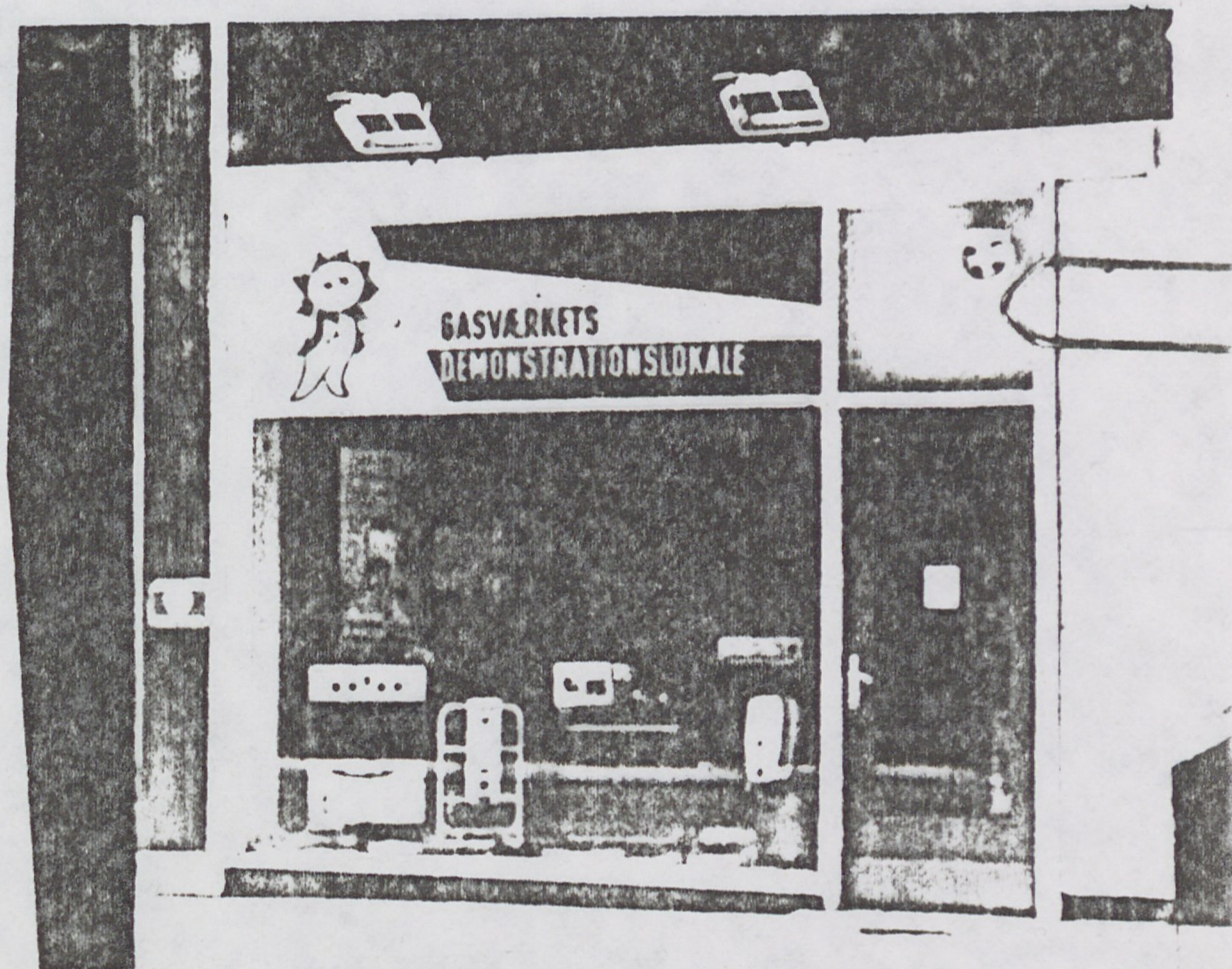

I 1960 installeredes en supplerende 350 mm bytrykregulator, hvorefter den i 1950 indledte udvidelse var afsluttet; man havde nu rigelig kapacitet i alle led.

Desværre viste der sig på markedet stagnerende salg af gas og koks grundet stigende konkurrence fra el og olie, hvorfor man indledte en salgs- og servicevirksom-

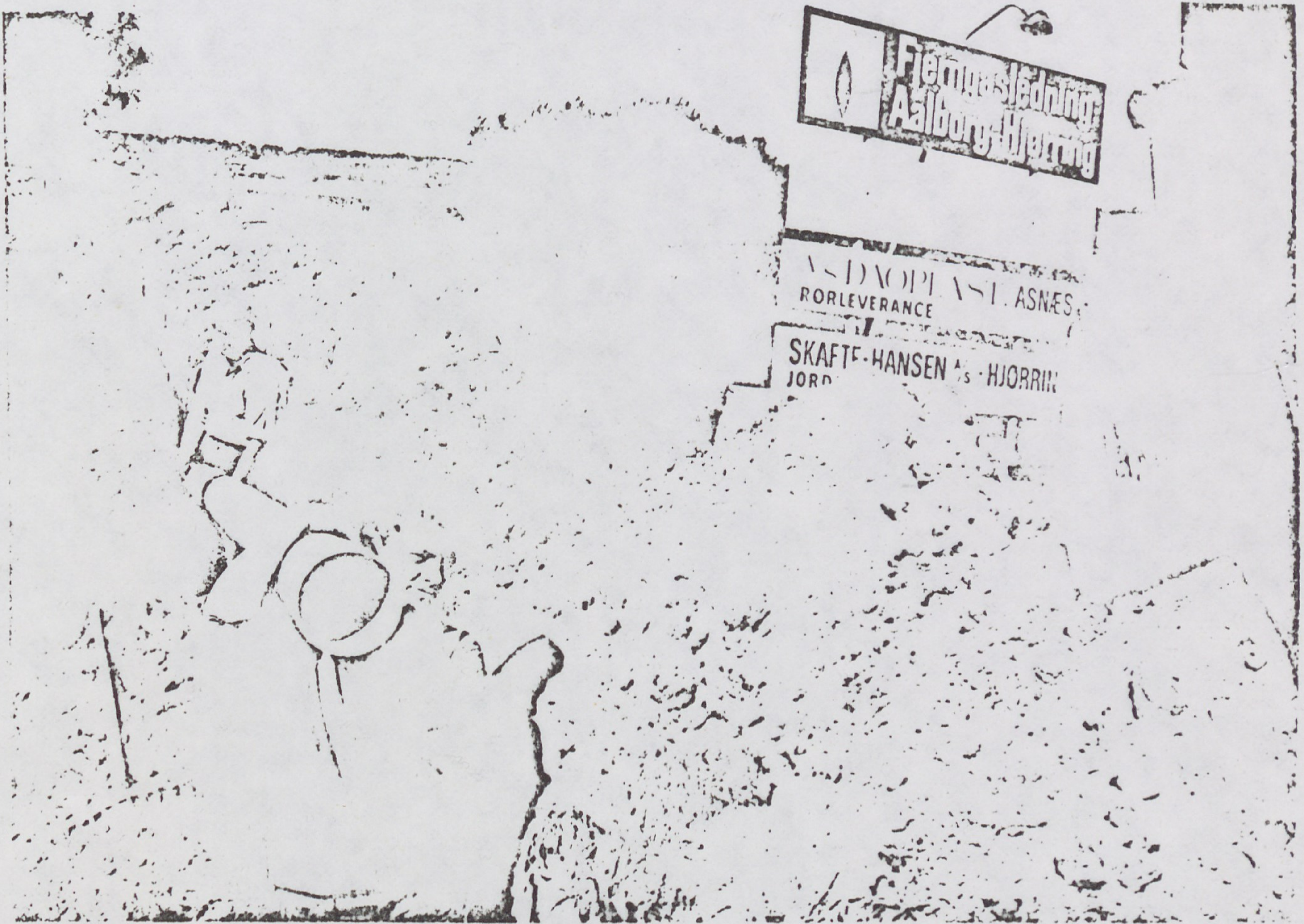
hed for at holde stillingen og helst vinde terræn. Som et led heri etableredes et demonstrationslokale i Jernbanegade (senere Stokbrogade og Rådhusstræde), og der indførtes særlige takster for varme og varmtvandsanlæg. Man aktiverede gas- og vandmestre og isenkræmmere for at stimulere salget af gasforbrugende materiel. Denne indsats havde en vis stabiliserende virkning i 10

år, men kunne dog ikke hindre det salgstab, som generelt havde ramt gasværkerne. Også på driftssiden søgte man i 1962, at imødegå de vige-
 gende markedsvirkninger ved en billigere driftsform med indførelse af 1 mand pr. vagt men de sikkerhedsmæssige og menneskelige hensyn gjorde, at man måtte holde sig til mere tekniske rationaliseringer. Man måtte træffe en afgørelse om ny teknik eller forsyning, og efter mange forundersøgelser og forhandlinger i perioden 1963 - 66 besluttedes at etablere en fjerngasforsyning fra Ålborg til Hjørring.

*Lillids-
mand
Frode
Jeusen
(senere
materiel-
forvalter
ved
vejvæsenets
materiel-
gaard)*

*Einar Thomsen
(Kiosk)*

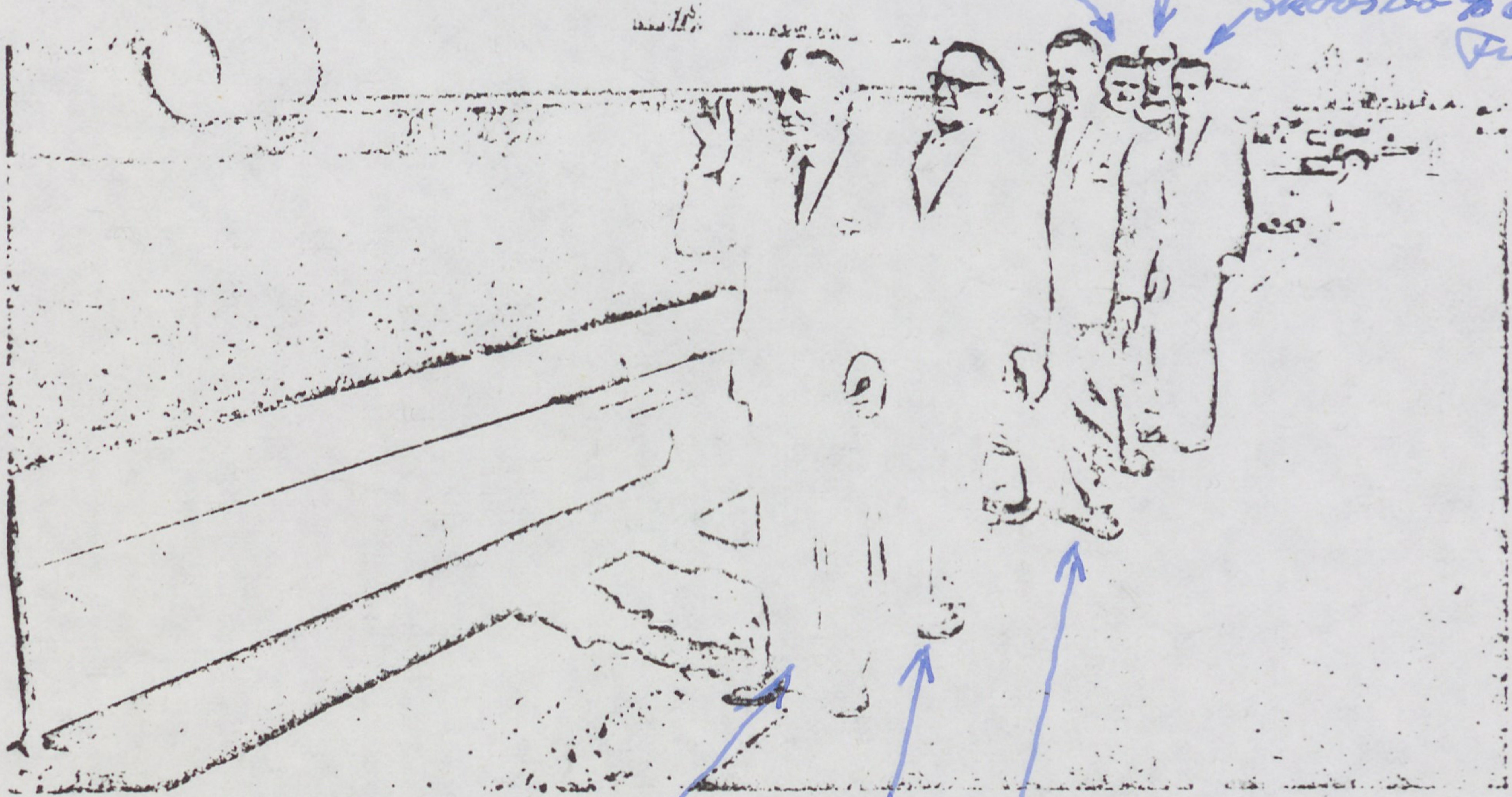

Erik Christensen & Co
(Lillebror til Hans Christian
Vennebjerg)

Grafte Hansen

S. Jepsensgaard

Juganier
Skovbo & Rasmussen
Fredericia

Einar
Sørensen

Svend
Hjortlund

Hans Kjøgaard

Arbejdet med bygning af Danmarks hidtil længste fjerngasledning blev iværksat i foråret 1967. Ved et starttryk på 2 ato kan den 50 km lange ledning af 160 mm PVC levere ca. 1.000 m³ pr. time i Hjørring. Under arbejdets gang tilsluttedes Brønderslev gasværk, der har aftaget gas indtil værkets ophør i 1976.

Strækningen fra fordelerstationen i Nørresundby til Hjørring blev etableret i Hjørring gasværks eget regi (projektering, ledelse og tilsyn), og udførelsen varetoges af et specialfirma med lokal jordentreprenør.

Transmissionen af gas styres over et avanceret styreanlæg, således at driftsbeholderen ved et bestemt niveau via radiosignaler direkte starter gaspumperne i Aalborg og tilsvarende standser disse, når beholderen er fyldt op.

Arbejdet med anlæggets etablering var så vidt færdigt, at man den 30/4 68 kunne indvi og ibrugtage systemet.

Under arbejdets udførelse forberedtes kulgasværkets afvikling, herunder bl.a. opsigelse af løst ansatte og overførsel af fast ansatte til andre driftsafdelinger.

Da den sidste trækning af et kammer var foretaget og fjerngassen overtog forsyningen, blev alt kulgasapparat m.v. ryddet ud under opsyn af værkmeesteren, og en epoke var slut, da denne efter mange års veludført gerning gik på pension.

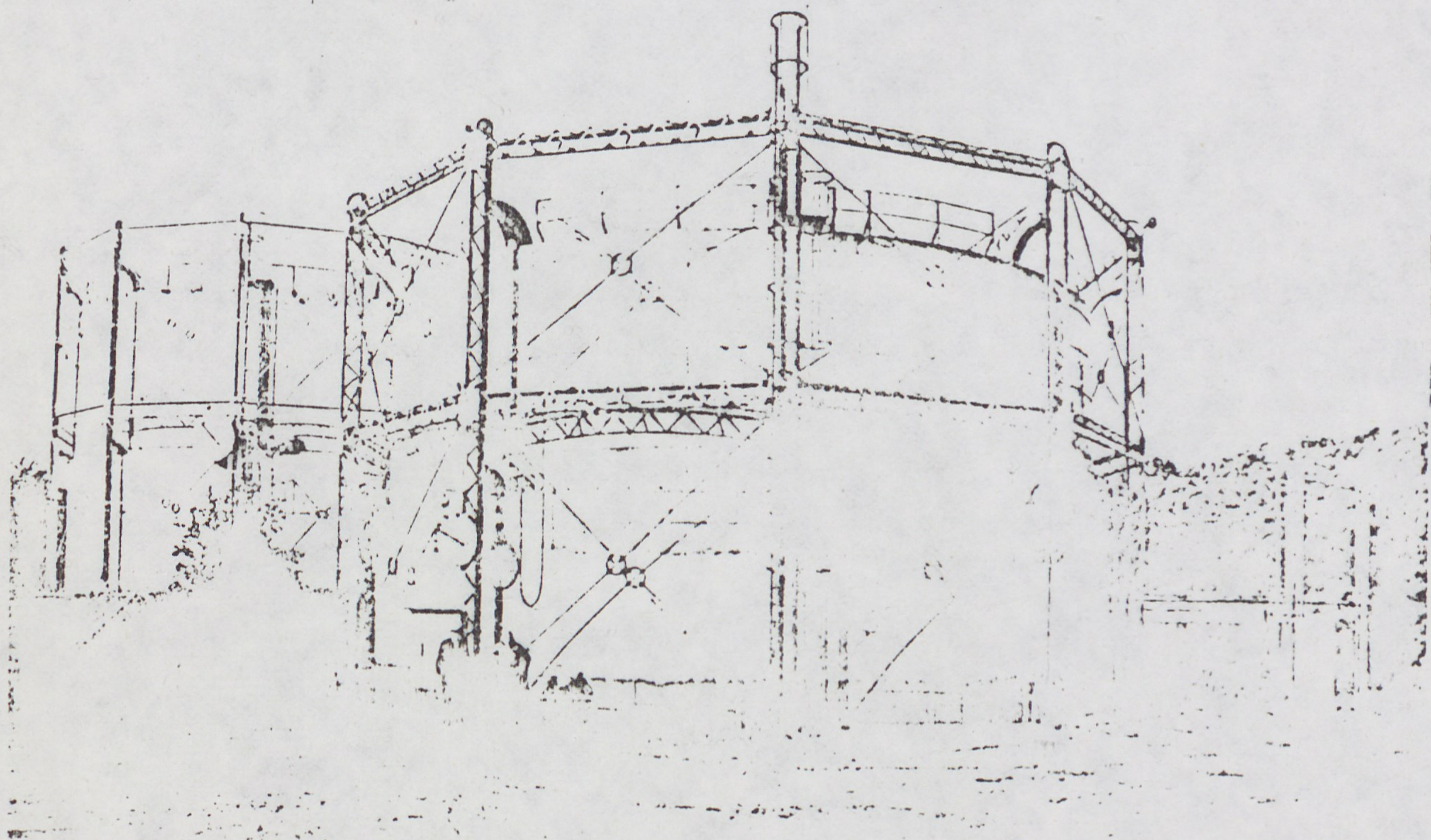

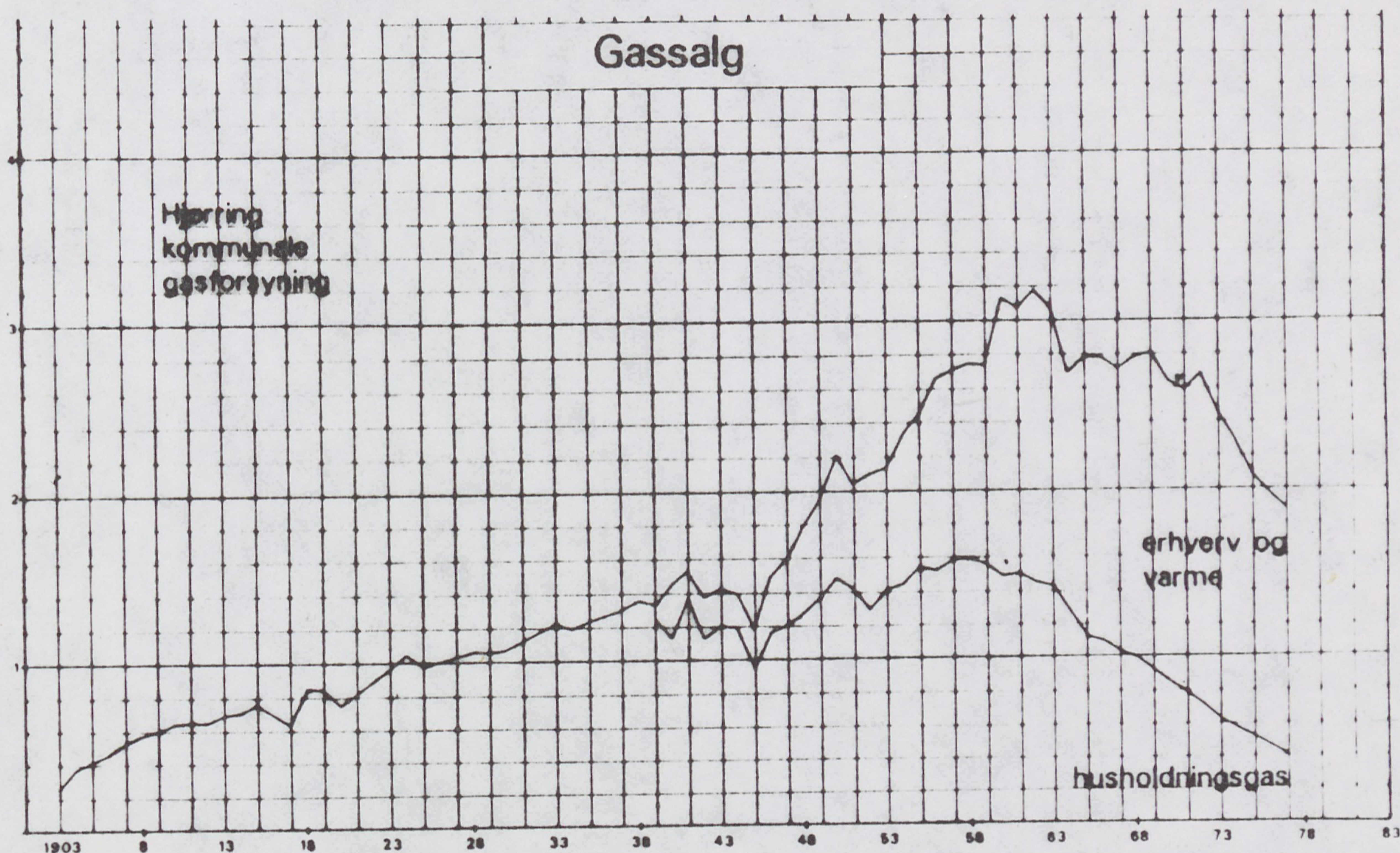
Udover gas- og vandforsyningens eget behov for bygninger og areal på Gasværksbakken stod nu en del tomme bygninger ledige, og gasværket påbegyndte udlejning af disse. Efter at have undersøgt muligheden for kompleksets udnyttelse til central materielgård vedtog byrådet i 1968, at ejendomsudvalget for 1 mill. kr. skulle overtage de ledige bygninger og udleje disse til forskellige erhvervsvirksomheder; en ordning, som endnu i dag fungerer udmærket.

Fjerngasledningen har i den forløbne 10 års periode vist sig at svare til forventningerne, og der har udover forvoldte skader ikke været spontane brud som følge af svagheder til trods for, at der findes ca. 5.000 samlinger på strækningen. Afskrivningen kunne afvikles over 8 år mod beregnet 10 år.

For at hindre brud som følge af skader, udsendtes en brochure om ledningen til alle, som kunne tænkes at grave ved eller jævnligt færdes langs med ledningen. Endvidere indførtes fast hjemmevagtsordning i week-ends og på helligdage for reparationsmandskabet.

Som det vil ses af omstående billeder, er det farligt at knuse ledningen med entreprenørmaskiner, idet undsluppet gas fra et forvoldt brud ofte antændes af motorens varme udstødningsmanifold, hvorefter meterhøje flammer slår op, indtil der lukkes for sektionsventilerne på ledningen. På billederne ses en udbrændt vejtrømler, en kædegraver og Scraper med jordtank.

Udviklingen på gasmarkedet har desværre resulteret i faldende gassalg, især husholdningssalget, jfr. den viste kurve over gasforbruget. Denne udvikling har ramt de fleste gasværker, og Hjørring er i dag den eneste kommunale gasforsyning nord for Limfjorden, bortset fra Aalborg-Nørresundby.

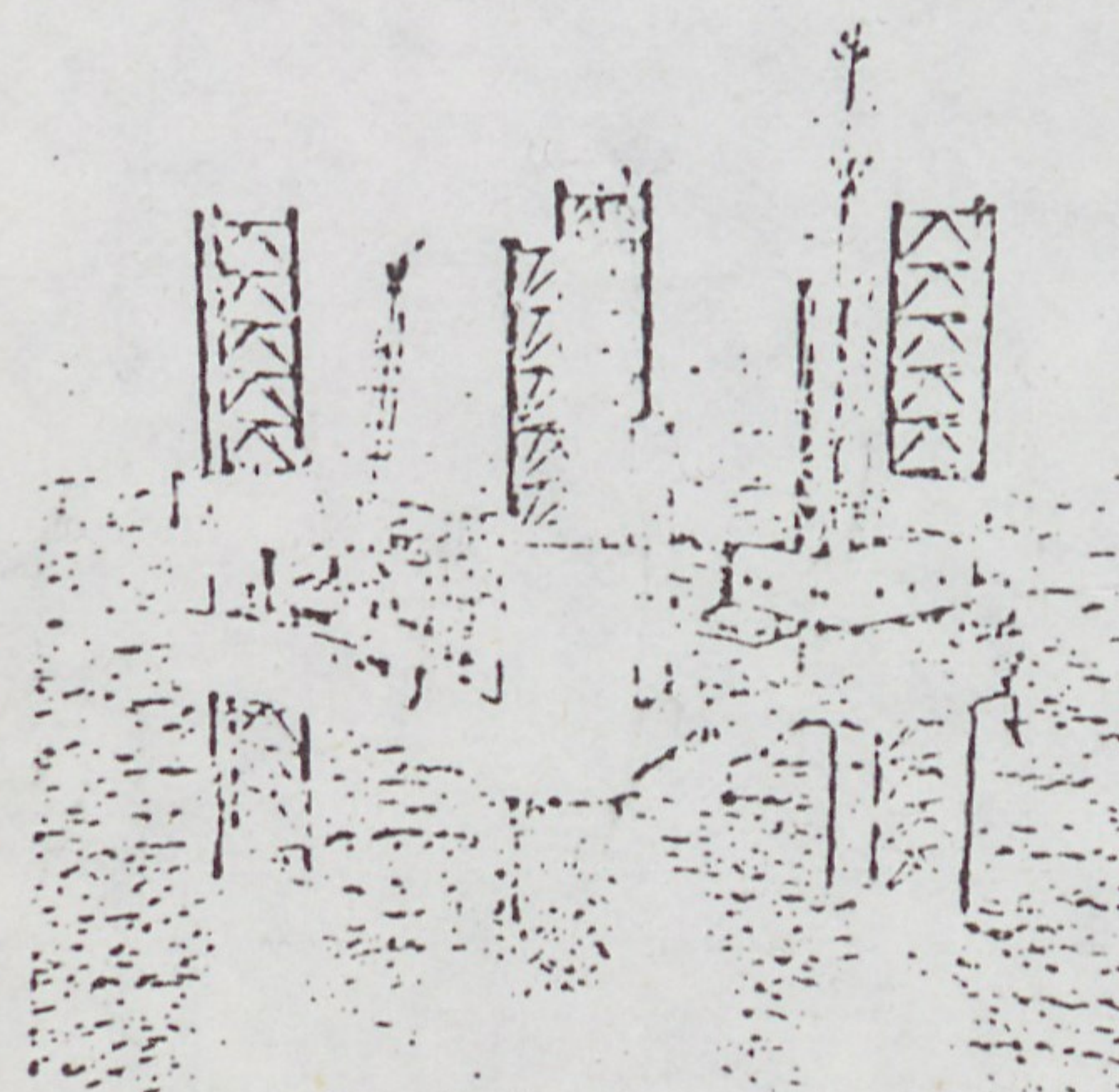
Ved denne milepæl er der dog, trods den stramme økonomi, grund til at nære en vis optimisme for gasforsyningens fremtid. Der er i 1978 på den sydlige del af fjerngasledningen i Aalborg-området tilsluttet et lavpris-varehus som stor-kunde, og Hjørring gasværk betjener i dag stadig 3.000 tilsluttede eller ca. 7.000 personer med husholdningsgas. Der findes herudover ca. 150 aftagere af gas til vandvarmere, rumopvarmning og erhverv, hvoraf Oxford som den største netop har udvidet betydeligt. Dette har medført en udbygning i 1978 af værkets rørarrangement med gasblæsere, bl.a. forberedt for også at levere højtryksgas til erhvervsområderne.

Kræver naturgas til Vendsyssel

Amtsprotest mod at evt. ledning kun skal føres til Aalborg

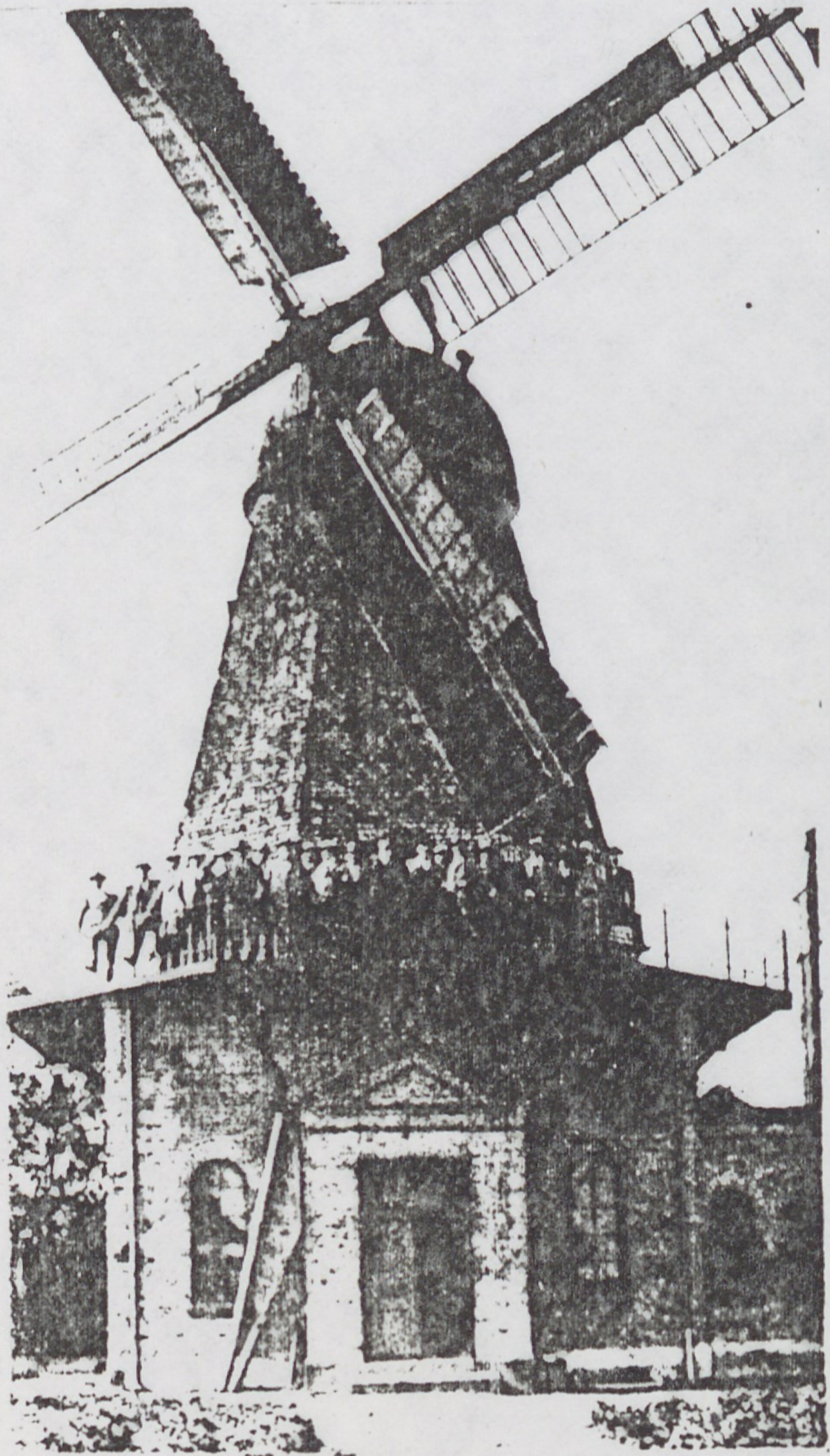
Iverdijyllands Amtskommune vil protestere imod og eventuelt gå til folketinget, dersom en planlagt naturgasledning gennem Jylland ikke føres længere nordpå end til Aalborg.

Amtsrådets økonomiudvalg gik i går ind for at naturgasen under alle omstændigheder skal føres til Hjørring og Frederikshavn.

I overvejelserne om fremtidens muligheder ser man naturligvis hen til en evt. naturgasforsyning enten via fjerngasledningen eller gennem et nyt og større transmissionssystem, og byrådet har da også vedtaget at deltage og være repræsenteret i Naturgasplanlægningsselskabet for den midt/nordjyske region.

← *Vidne og bestyrelsen
på besøg*

Vandforbruget steg hurtigt. I 1909 var det allerede blevet fordoblet, og man skred til den første udvidelse med installation af en ny 20 hk sugegasmotor, idet den eksisterende motor ved vindstille om sommeren måtte køre 14-15 timer i døgnet uden reserve.

I 1914 installeredes en ny pumpe, og i 1915, da vandforbruget var tredoblet, gik man over til el-kraft, men bibeholdt dog møllerne og sugegasmotorerne som reserve.

I 1915 begyndte man at bore efter vand vest for vandværket, idet man nedsatte den første 18" boring. Efter den tid har man fortsat med boringer, hovedsagelig vest for vandværket. I 1953 var der ialt 8 gruskastningsboringer, og i dag er der 20 boringer i drift, alt med tilhørende

el-forsyning og råvandsnet. Pumpeudviklingen er gået fra stempelpumper på hævertledning til borerørspumper og dykpumper.

I 1926 blev der som følge af stigende gener fra jernet i vandet indrettet et filteranlæg, bestående af et rislingsanlæg, stenforfilter og sandfiltre.

I perioden 1920-29 steg skaderne og vedligeholdelsesudgifterne på møllerne i en sådan grad, at de blev nedbrudt i henholdsvis 1930 og 1932. Fundamentsbygningerne blev dog bevaret, nordre mølle som pumpehus (maskinsal) og søndre som lager- og transformerbygning.

I 1937 blev det vedtaget at bygge åbne hurtigfiltre.

Vandforbruget steg jævnt, og da krigen kom, var det praktisk talt blevet fordoblet i forhold til 1926. Man udvidede, hvor man kunne, men ved krigens slutning var man kørt fast.

I sommeren 1947 var der alvorlig vandmangel, og i 1948 kørte vandværket uden en times standsning i tiden 13. juni - 21. juli, men kunne alligevel ikke klare forsyningen. Det største vandforbrug pr. døgn nåede op på 4.222 m³.

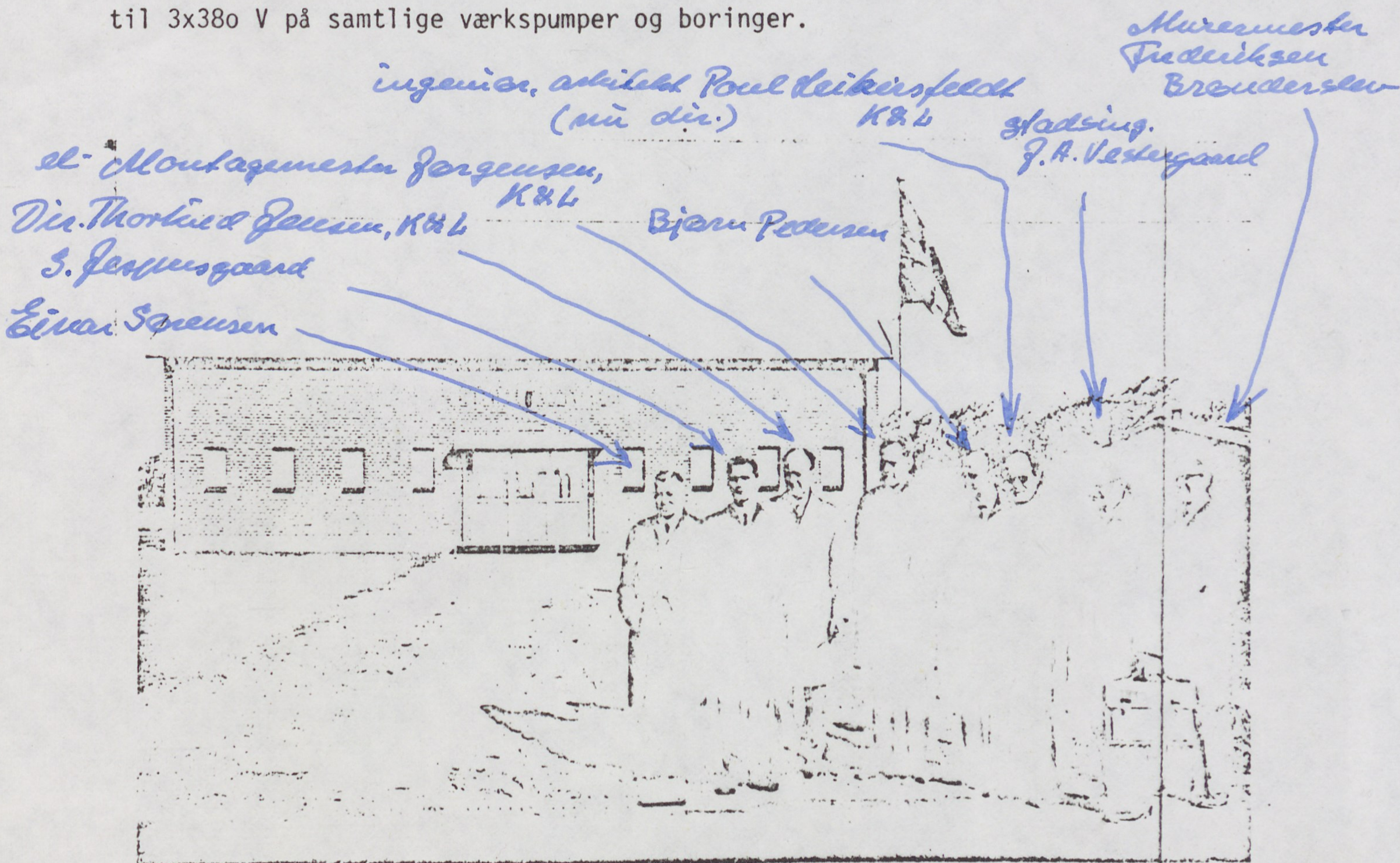
Der blev derfor i 1949 vedtaget et projekt for de kommende 15 års forventede udvikling. Der blev lavet nye boringer, nye råvandsledninger og et nyt filteranlæg med en kapacitet på 200 m^3 i timen, der blev indsat nye rentvandspumper. Den 9. juli 1952 klarede man en spidsbelastning på 6.752 m^3 eller over 50% højere end spidsen i 1947.

Denne store udvidelse var fuldført i sommeren 1952, hvor man klarede en døgnbelastning på 6.752 m^3 .

Trods denne store udvidelse i 1952 udvirkede forbrugsstigningen, at man i 1955 i flere døgn måtte køre 3-holds drift for at opfylde behovet (døgnmax. 1954 + 40%), hvorfor der i 1956-57 blev installeret vandmålere overalt. Dette udvirkede et fald i årsforbruget, og det varede 10 år, før man atter nåede op på 1955-niveauet, jfr. omstående forbrugskurve.

I 1960 installeredes en automatisk natpumpe til efterfyldning af højdebeholderen, og i 1962 etableredes som civilforsvarsforanstaltning en dieseldreven reservepumpe på 150 m^3 pr. time (+ benzinmotorer til 3 boringer) og en "atom-ledning", så vandforsyning kan ske i lukkede systemer.

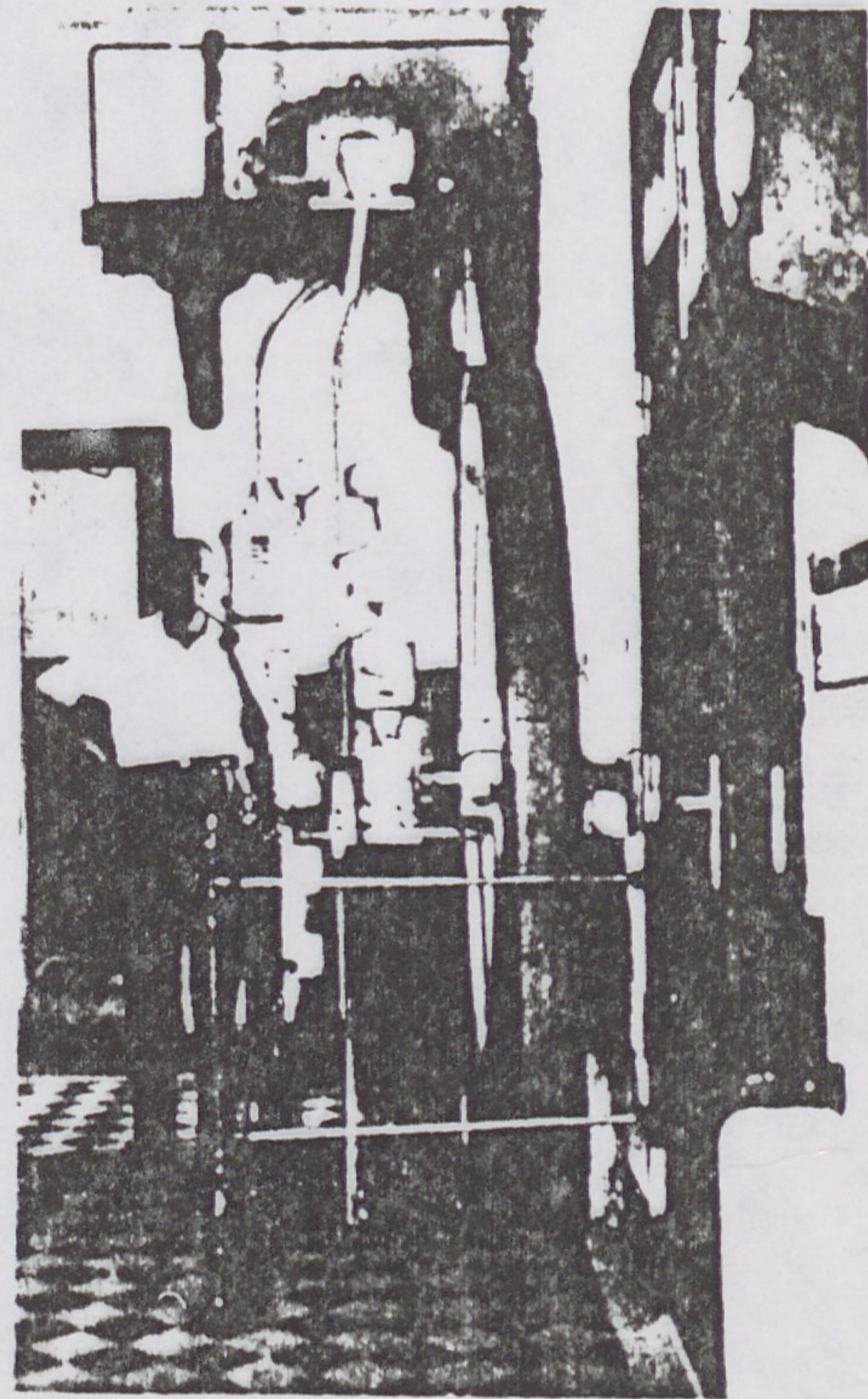
Efter en nøje forundersøgelse med udviklingsplan for værket gennemførtes i perioden 1964-67 opførelse af et nyt filteranlæg på 600 m^3 pr. time. Dette anlæg blev indviet 25/3 66. Desuden gennemførtes en omlægning af driftsspændingen fra 550 V til 3x380 V på samtlige værkspumper og boringer.

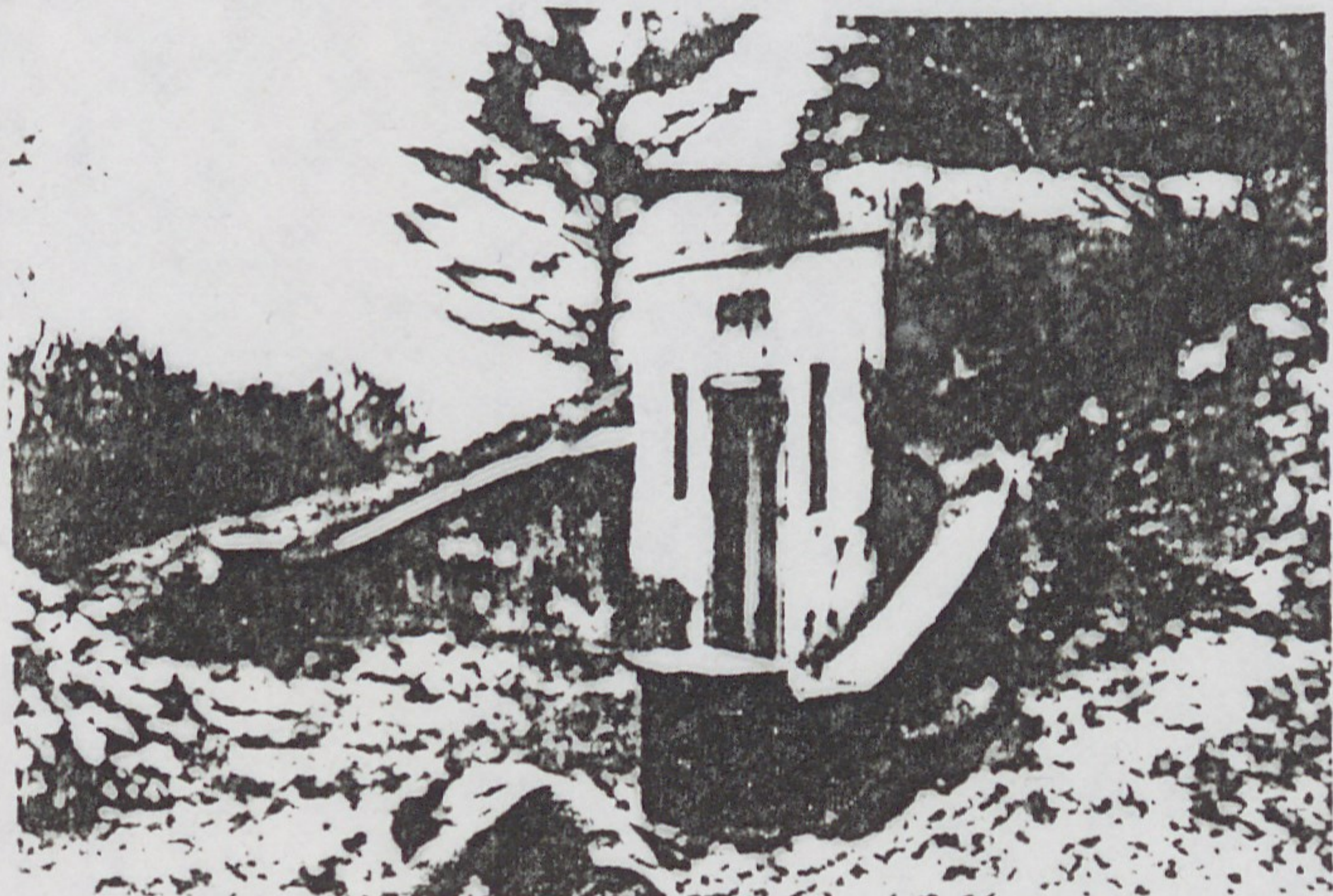
K&L = rådg. ing. firma Kempe & Lauritzen, Ålborg.

Samtidig ændredes styrestrømsspændingen fra 110 til 24 V. Endvidere indsattes en ny rentvandspumpe, og den sidste stempel-pumpe med det mere end mandshøje sving-hjul blev fjernet. Endelig blev værkets 3 rentvandspumper indkoblet på et fælles styresystem for trinvis indpumpning til højdebeholderen, afhængigt af dennes vandstand. Filteranlægget blev ved opførelsen forberedt på evt. senere overgang til automatisk filterskylning.

i 1965 var hanekammeret og udsigtstårnet ved højdebeholderen så vidt medtaget af ælde og især hærværk, at hensynet til opnåede besparelser ved en nedbrydning var større end den betænkelighed man nærede ved at fjerne det anlæg og de bænke, der i mange år havde stået som et symbol for Hjørring vandværk.

Bjæm P.

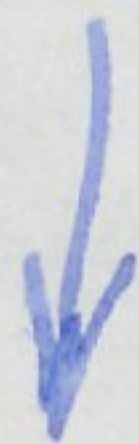
De gamle filterceller blev i 1966-68 tømt for filtergrus og armaturer, hvorefter de blev ombygget til rentvandsbeholdere, og i 1969 blev rentvandspumperne flyttet fra den gamle "Nordre Mølle" til en nyindrettet maskinsal i sydenden af den gamle filterbygning. Der anskaffedes samtidig en 4. rentvandspumpe, således at der var fuld reserve, selv om een af disse skulle ha-

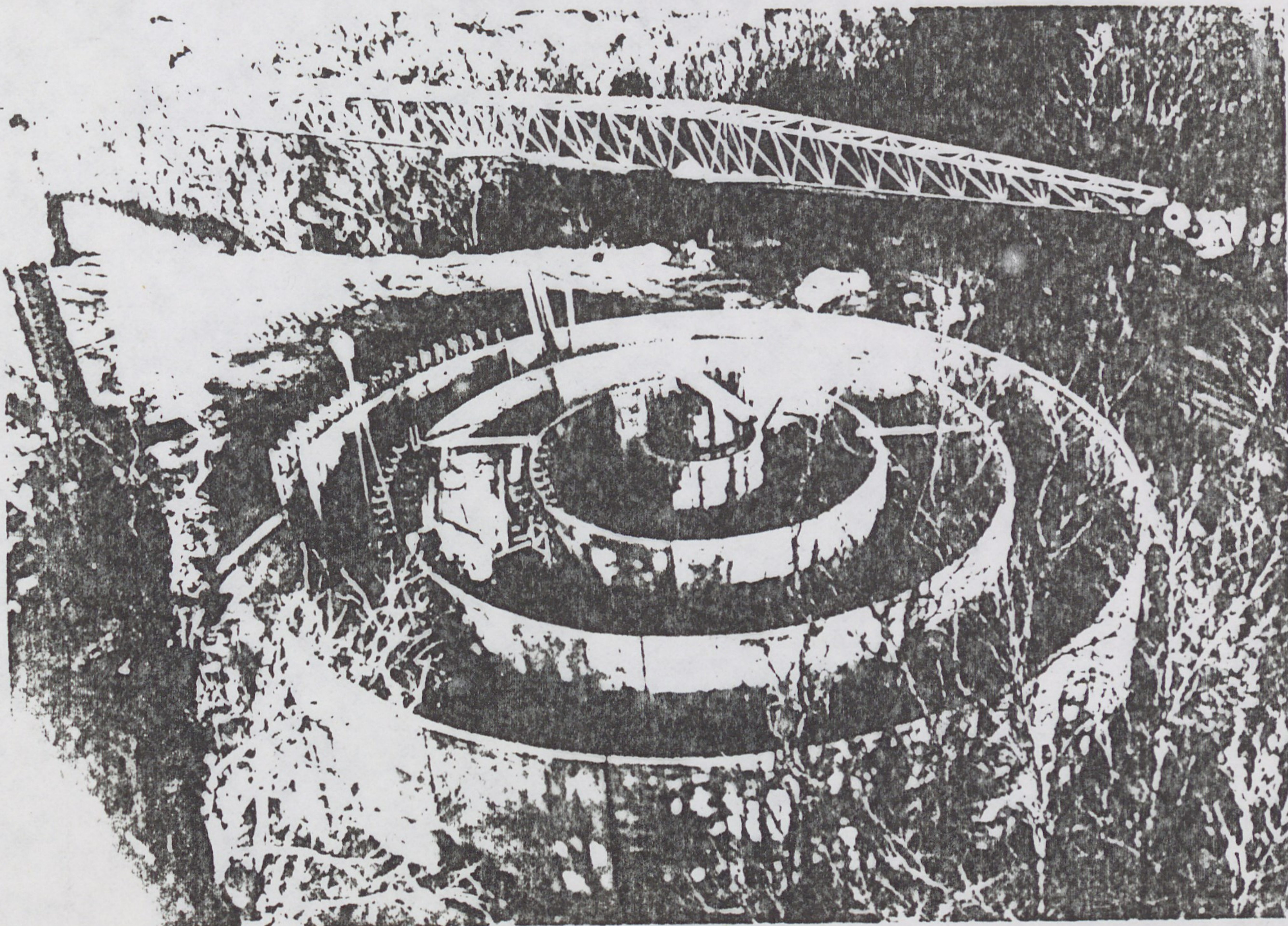
varere. Desuden blev den gamle maskinsal i Nordre Mølle ændret til tavlesal, således at det nye tavle-anlæg fra ombygningen 1964-66 kom mere til sin ret. Det gamle tavle-anlæg blev sidst moderniseret i 1932, hvor omstående foto blev taget.

Johann Jensen

Stanis Trøenregård

Bjæm P.

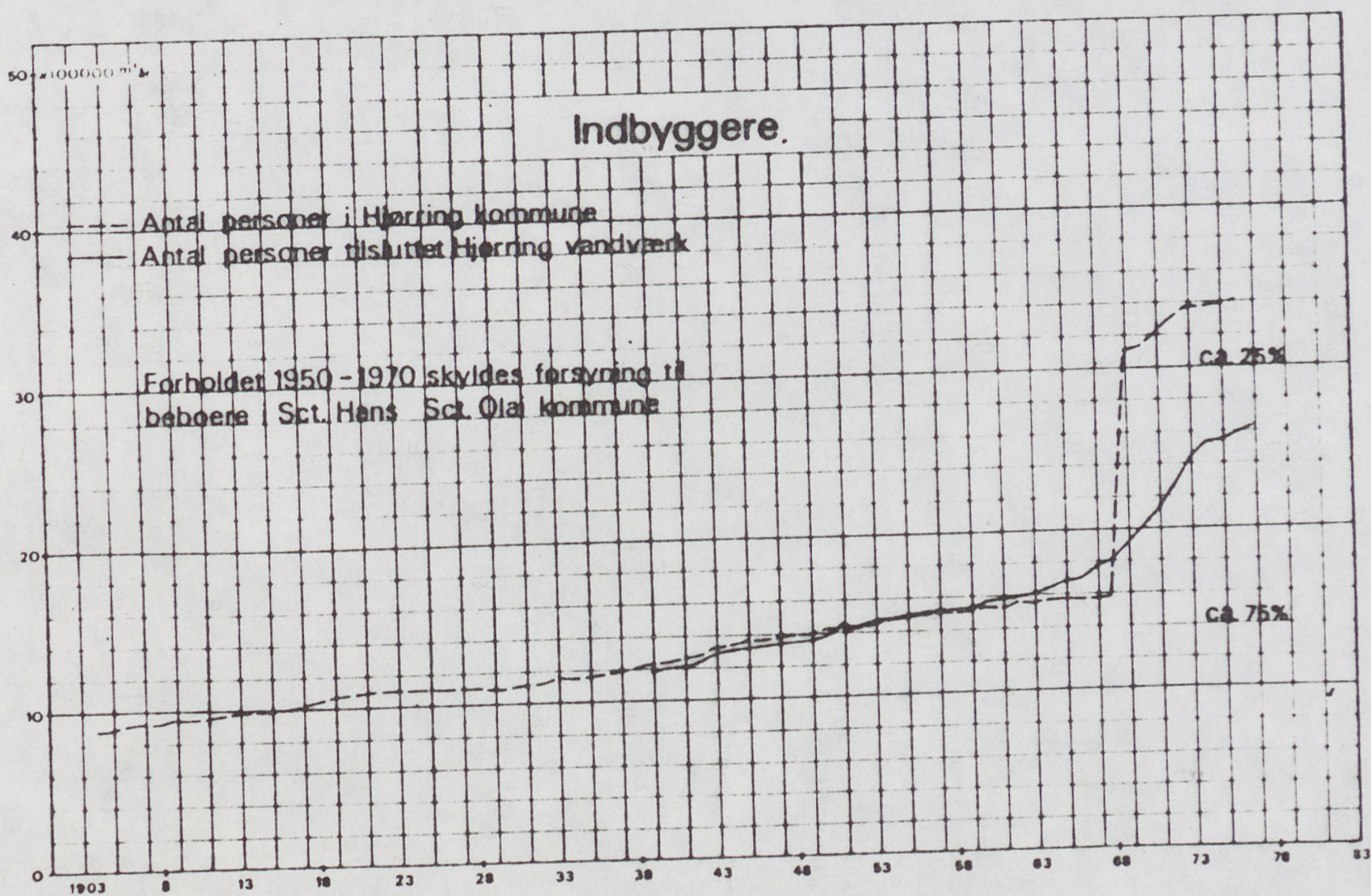
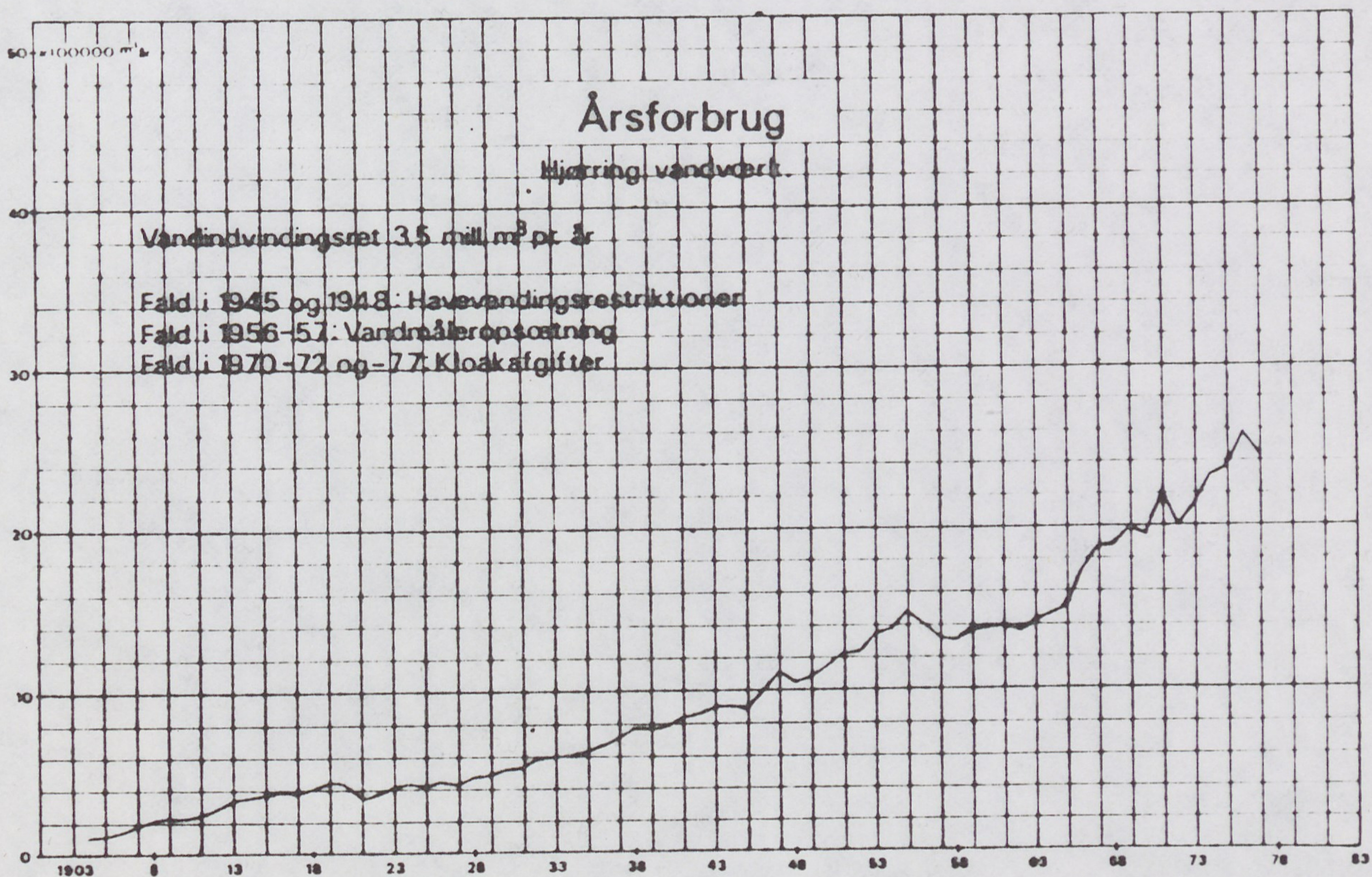

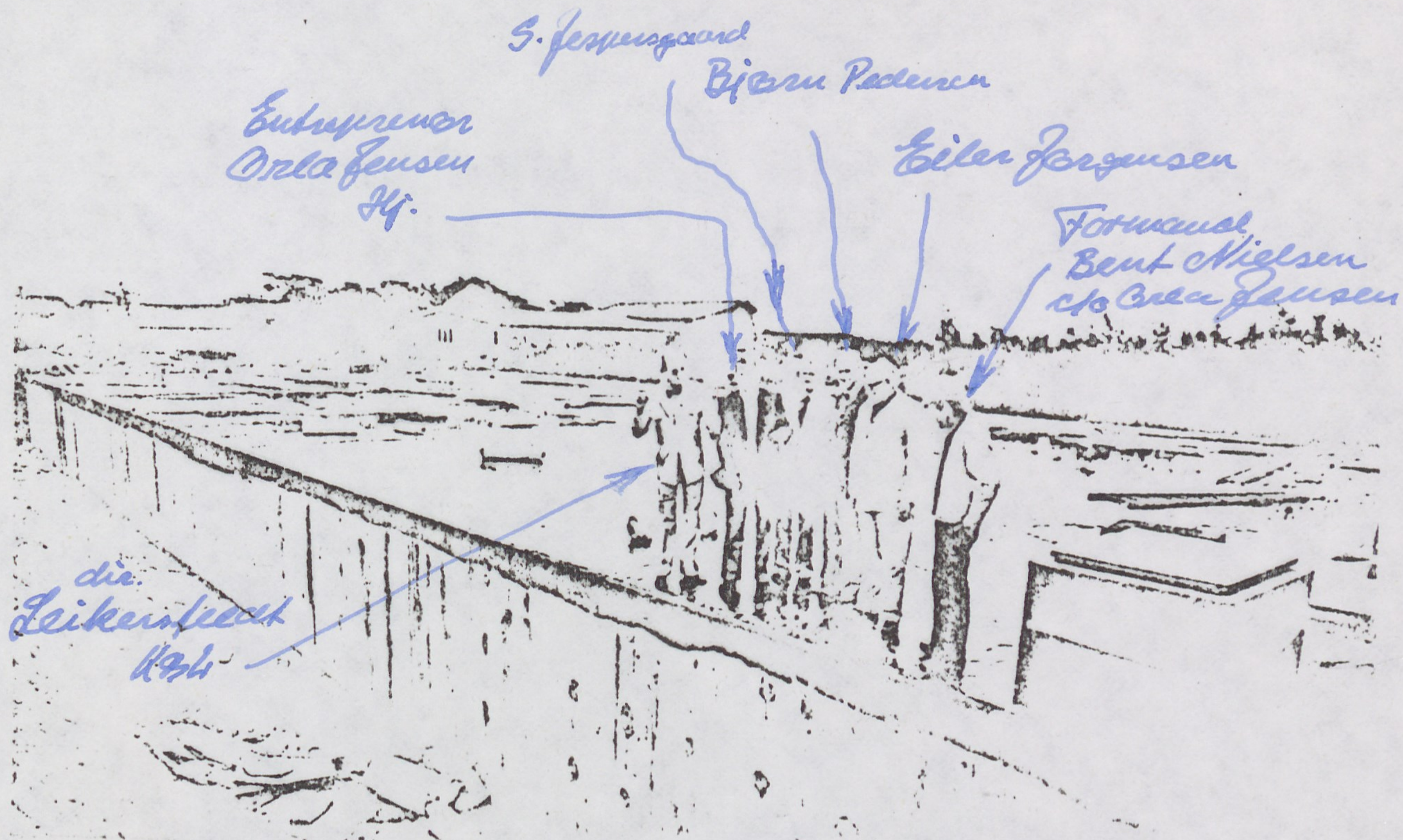
Da forbruget i 1968 og 1969 nåede op omkring 9.000 m^3 pr. døgn, kun 10 % fra absolut maksimal kapacitet, vedtoges det at udvide værkets højdebeholdervolumen med et nyt reservoir på 2.000 m^3 . Dette anlæg blev etableret i 1970-71. Beholderen, der blev jorddækket, fungerer sammen med den gamle højdebeholder med tvungen cirkulation gennem begge. Ved omkobling kan de dog fungere enkeltvis.

I 1972 etableredes efter overenskomst en gensidig reserveforsyning af råvand med skummecentralen på Aalborgvej. I 1973 etableredes automatisk filterskyllning og alarmanlæg med telefonopkald pr. båndoptager til vagtansvarlige i prioritetsorden. Herefter ophørte den faste vagt på værket, sammenfaldende med vandværksassistentens afgang på grund af alder. Alarmer fra forbrændingsanlæg og gasværk er nu koblet ind på dette system, og alle 3 værker har nu fælles hjemmevagtordning.

I 1974 skete der lednings- og budgetmæssigt en sammenslutning med det kommunale Skallerup Klit vandværk, der blev overført under værkernes område ved kommunesammenlægningen i 1970. I 1975 foretog man de første prøveboringer nord for Ilbro i et nyt indvindingsområde, hvor der har vist sig gode muligheder for fremtidig indvinding.

Som det sidste led i udbygningen af vandværket til at klare forsyningen i de næste 10-15 år etableredes i 1977 et 2.200 m^3 rentvandsbassin nord for den nye filterbygning. Ved ledningsføringen fra den nye beholder til værkets øvrige beholdere og filterbygningen er der samtidig taget højde for tilkobling fra et nyt filteranlæg, der påregnes etableret i perioden 1980-82.

I forsommeren 1978 klarede en døgnbelastning på 13.200 m^3 med et maksimalt timeforbrug på 1.030 m^3 (600 m^3 indpumpet + 430 m^3 fra højdebeholder). Filterkapaciteten er som nævnt 600 m^3 pr. time, og rentvandspumperne kan yde $6-700 \text{ m}^3$ pr. time med fuld reserve, og der rådes over et samlet beholdervolumen på 6.800 m^3 , hvoraf 3.600 m^3 udgøres af højdebeholderne.

Såvidt det i dag kan skønnes, vil der i områderne Fuglsig-Ilbro være tilstrækkeligt vand til de næste 20 år, således at man først derefter skal tage hul på det velegnede område øst for Guldager, der da indtil videre kan ligge som reserve for næste generation.

Vandværket står således i sit 75. år vel rustet til at klare forsyningen. Med en jævnt stigende forbrugskurve og med mulig etablering af 1 indvindingsboring pr. år kan man konstatere, at forbrugerne er sikret frisk og rigeligt vand et langt stykke frem i tiden.

Ledningsnet m.v.

Forsyningernes distributionssystem må naturligt også omfatte ledningsafdelingen (rørmesters værksted).

Desværre har det ikke været muligt at opspore fotos fra ledningsnettets etablering, men Holger Friis berettede i 1953, at det naturligt prægede bybilledet i 1902 - 03 med de mange opgravninger, og at børnene morede sig med at "sige böh" til hinanden gennem de udlagte rør på udgravningerne.

Datidens presse omtaler ikke specielt ledningsanlæggenes etablering, men beretter mere om de ting, der kommer ud af dem. Dog omtales en blandt rørlæggere og arbejdere udbrudt strejke, der får en del frit-ords-læsere i sving mod de skyttegravslignende tilstande, der herskede langs de ikke afmærkede eller belyste åbne rørgrave.

Fra starten bestod rørmesters værksted af et par små værkstedsrum, placeret i den vestlige ende af bygningskomplekset bag rådhuset mod Rådhusstræde, d.v.s. med indgang fra Akseltorv. Først ved ombygning af brandstationen i 1950 rykkede man hen på hjørnet af Nygade i en tidligere 2 værelses lejlighed.

Der vil i det følgende ikke blive omtalt den udvikling af ledningsnet, der følger den almindelige byggemodning i takt med byudviklingen, men kun de større projekter.

I 1926 blev der fra vandværket til højdebeholderen nedlagt en 8" hovedledning. Den forløb stort set parallelt med den gamle 8", men blev dog ført til højdebeholderen ad Paralleelvej-Kirkegårdsvej i stedet for gennem Østergade-Nørregade.

I 1933 førtes en 6" gashovedledning mod syd til Skipper Clementsvej-kvarteret og som 5" herfra ad Bispensgade-Aalborgvej mod syd til Bagterp Plantage til et tuberkulosehospital, der dog aldrig blev opført.

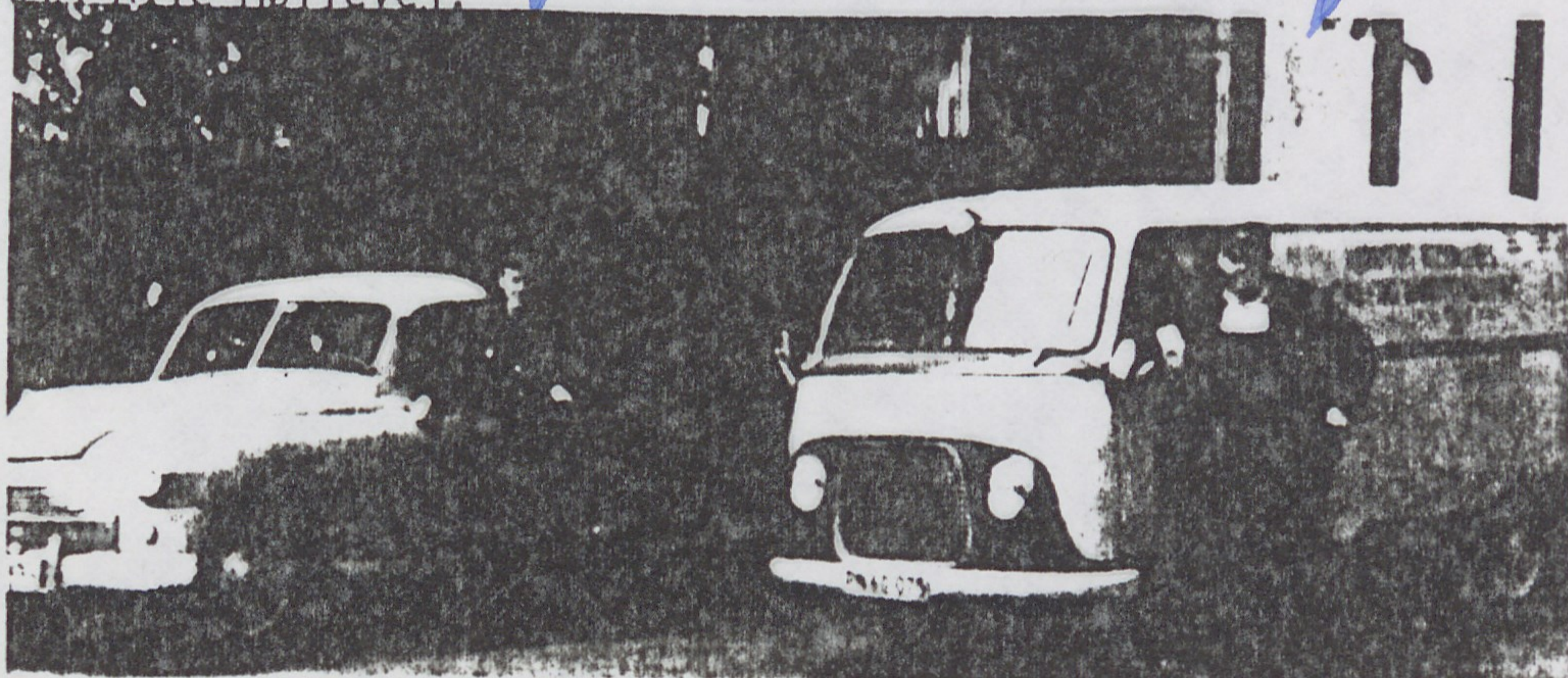
Gasledningerne til de "gamle" bydele var iøvrigt så vel dimensionerede, at man først i 1948 - 49, grundet svigtende tryk i yderkvartererne, måtte forbedre forholdene med 4" højtryksledninger af stål til regulatorstationer ved henholdsvis hjørnet af Tørholmsvej-Idræts Alle og hjørnet af Ørstedsvej-Løkkensvej. Sidstnævntes forsyningsledning har man senere haft ekstra nytte af ved levering af gas til Nestlé fra hjørnet af Vestbanegade-Christiansgade.

I 1950 i forbindelse med vandværkets samlede udvidelse etableredes en ny 12"

*Rørlogger, Gasværkemand
Ole Thomsen*

*Rørlogger
Niels Andersen*

eternitledding fra vandværket til højdebeholderen, denne gang ad Nylandsvej-
Idræts Alle-Møllevej.

Samme år anskaffedes det første motorkøretøj, som her ses til venstre på billedet. Derfor havde man klaret sig med målere og værktøj på en cykel og resten pr. lejet køretøj fra vognmand Ths. Pedersen.

I 1955 installeredes separat højtryksblæser til gasforsyning af Nestlé, og i perioden 1956-57 gennemførtes den store opgave med at installere vandmålere hos alle forbrugerne. Samtidig anskaffedes et målerjusteringsapparat.

Efter mange forhandlinger og besværligheder oprettedes en forsyning fra Hjørring vandværk til et nystiftet selskab "Øster Bagterp Vandforsyning".

Efter anmodning fra Højene vandværk etableredes i 1957 en gensidig reserveforsyningsforbindelse med dette værk, og i 1958 var rørmesters vognpark så vidt udvidet, at man måtte leje garager hos Falck, først i Jernbanegade og senere på den gamle brandstation.

I 1960 etableredes til forsyning af Østbyen og de nye erhvervsområder ved Sæbyvej en ny 16" afgang fra gasværket mod nord til jernbanen og langs denne mod øst i 12" til Bispensgade og i 10" til Andreasensvej.

Efter udbygning af de højere liggende områder i byen nord for Lærkevej måtte man i 1961 etablere den første trykzone for Vibevej-Falkevej-området med trykforøgerstationen placeret i Nordre anlæg. I 1964 fulgte en trykzone for Lundhøjvej-Skrænten, i 1974 Gartnerhaven og nu i 1978 Møllevejs-området. Først fra 1968 fik de 2 førstnævnte trykzoner udvidet til højtryk døgnet rundt. Derfor slukkedes pumperne om natten.

I 1961 overgik man fra gravning af ledningsrønder med håndkraft til maskinkraft, fordi de opnåede amts- og statstilskud blev forholdsvis for lave i relation til det kineseri og papirarbejde, sådant ellers krævede.

I tilknytning til vandværkets udvidelsesplaner 1960-66 blev vandværkets ledningsnet kontrolleret i 1962 af et rådgivende firma, og resultatet var, at det var udført med tilfredsstillende dimensionering og ringforbindelsesmuligheder.

Samme år godkendtes de første skjulte kobberørsinstallationer, og i 1963 god-

kendtes stikledninger generelt udført i plastrør (PEL).

I perioden 1950-60 skete der i det hele taget en vældig udvikling af rørtyper fra støbejern via eternit til det i dag mest anvendte PVC-rør, hvor der til forskel fra pionertiden findes gode fittingsprogrammer m.v.

Tilsvarende har rørmesters værksted i hele den sidst forløbne 25 års periode gradvis fået flere og gode køretøjer, godt værktøj, specialudstyr og mindre entreprenørmateriel i det omfang, man har fundet behov herfor, bl.a. blev alle køretøjer i 1964 udstyret med radioanlæg fælles med vejvæsenet. Enkelte vogne er desuden forsynet med et UHF-anlæg, der benyttes på fjerngassystemet Aalborg-Hjørring.

Rørmesters værksted var, foruden garageplads, også i bekneb for lagerplads i trit med det voksende ledningsnet m.v., og i 1960 lykkedes det at leje alle de lokaler, der hidtil havde tilhørt Schjønning i Rådhusstræde, hvorved opnåedes at lager og værksted lå samme sted (tidligere lå lageret ved Muldbjerggård).

I 1966-67 overtog Hjørring vandværk forsyningen af Højene vandværks område, hvor man, foruden fremførelse af hovedforsyningsledning, ajourførte området med stophaner, ringledninger, skydeventiler og brandhaner.

Afledt af forestående saneringsplaner for Rådhusstræde m.v. flyttede rørmesters værksted på Gasværksbakken i 1967 til nogle af de lokaler, der blev ledige ved kulgasværkets nedlæggelse, hvorved der opnåedes bedre plads og faciliteter.

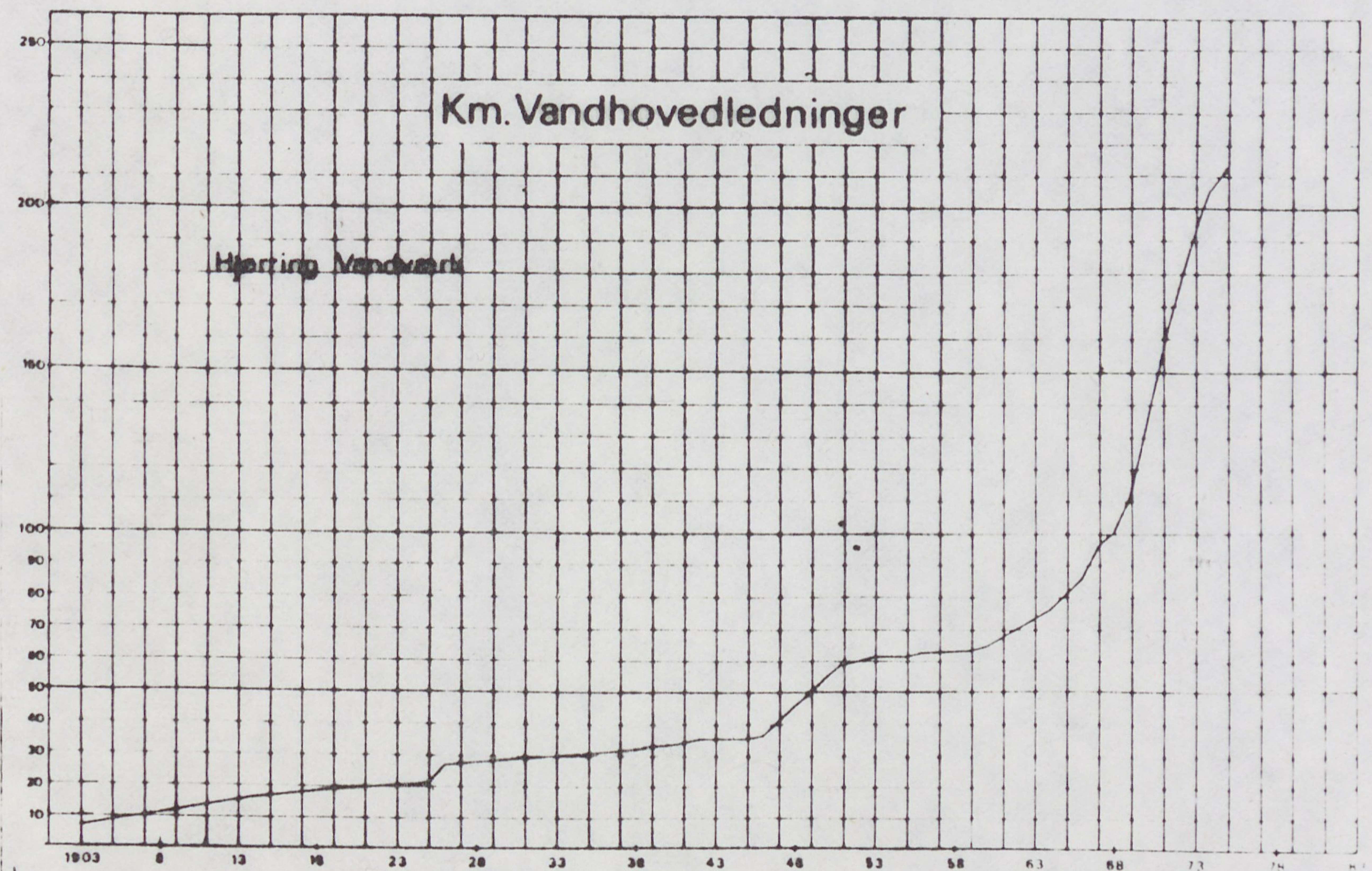
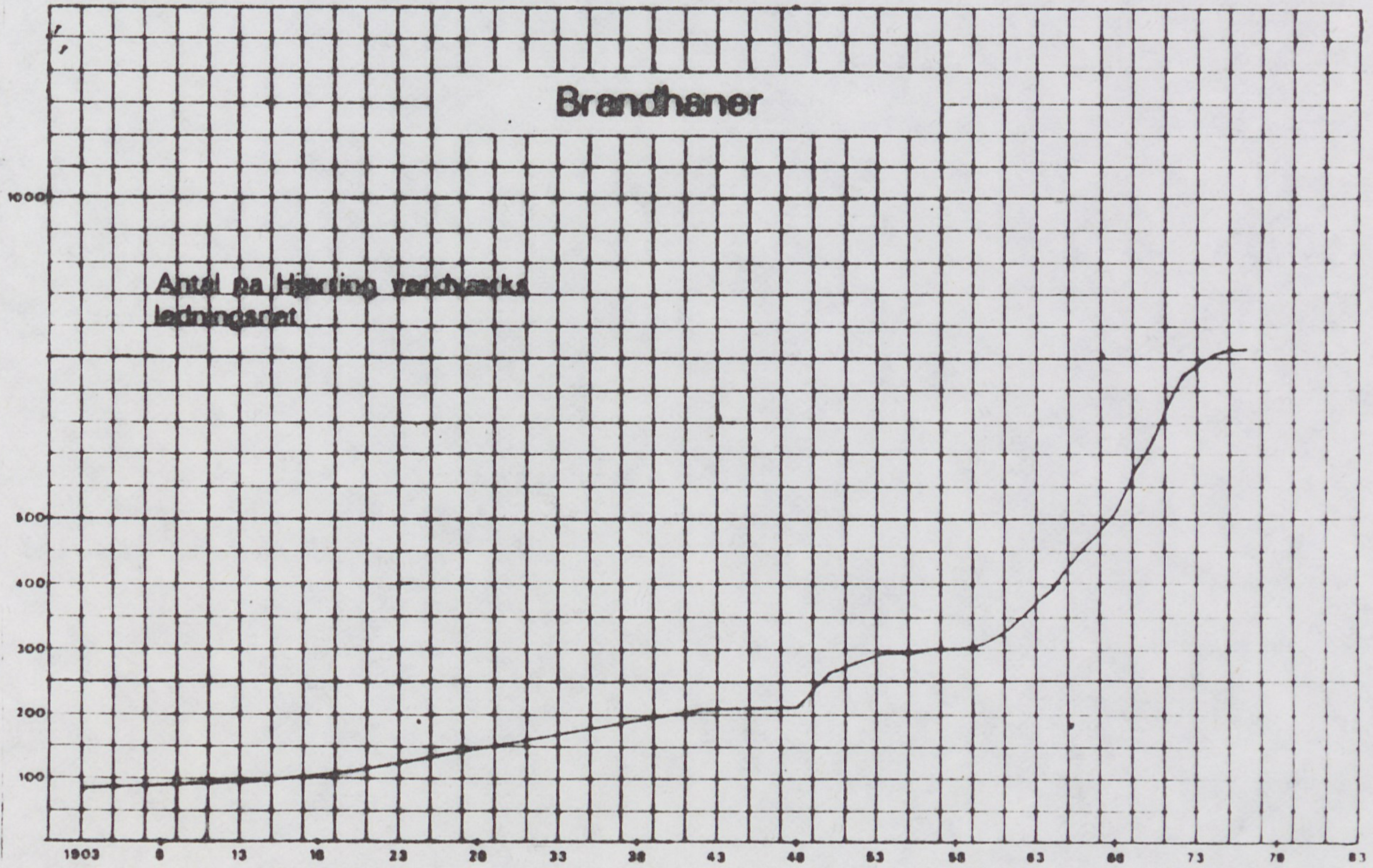
Som nævnt under værkerne er der oprettet en fækkes hjemmevagtsordning for gas, vand og forbrænding. Denne ordning omfatter også værkernes ledningsnet og fjerngasnettet. Hovedparten af denne vagtstyrke udgøres af ledningsafdelingens rørlæggere og smede. ll

I 1969 overtog Hjørring vandværk forsyningen til Sct. Knudsby vandværks område på samme etableringsvilkår som for Højene.

I perioden 1970-74 skete der i en kombination kommunesammenlægning - faldende grundvandsstand en eksplosionsagtig udvidelse af aktiviteten på forsyning af vand til landområder, startende med Gjurup-Nørre Harritslev og derefter i jævn rækkefølge alle de områder, der er vist på omstående kort over Hjørring vandværks nuværende forsyningsområde.

Da der samtidig var en kraftig ekspansion i byggemodningsprojekterne, kan det ikke undre, at der var tryk på både projekterings- og udførelsessiden. Afledt af bl.a. denne udvikling fandt man det pr. 1970 nødvendigt at indsætte en materielforvalter til styring af lagerregnskab m.v. på rørmesters værksted.

I 1970 overtog rørmesters afdeling vedligeholdelsen af ca. 100 brandhaner i tilslutningskommunerne udover de 750 stk. i Hjørring-området, og pr. 1975 over-

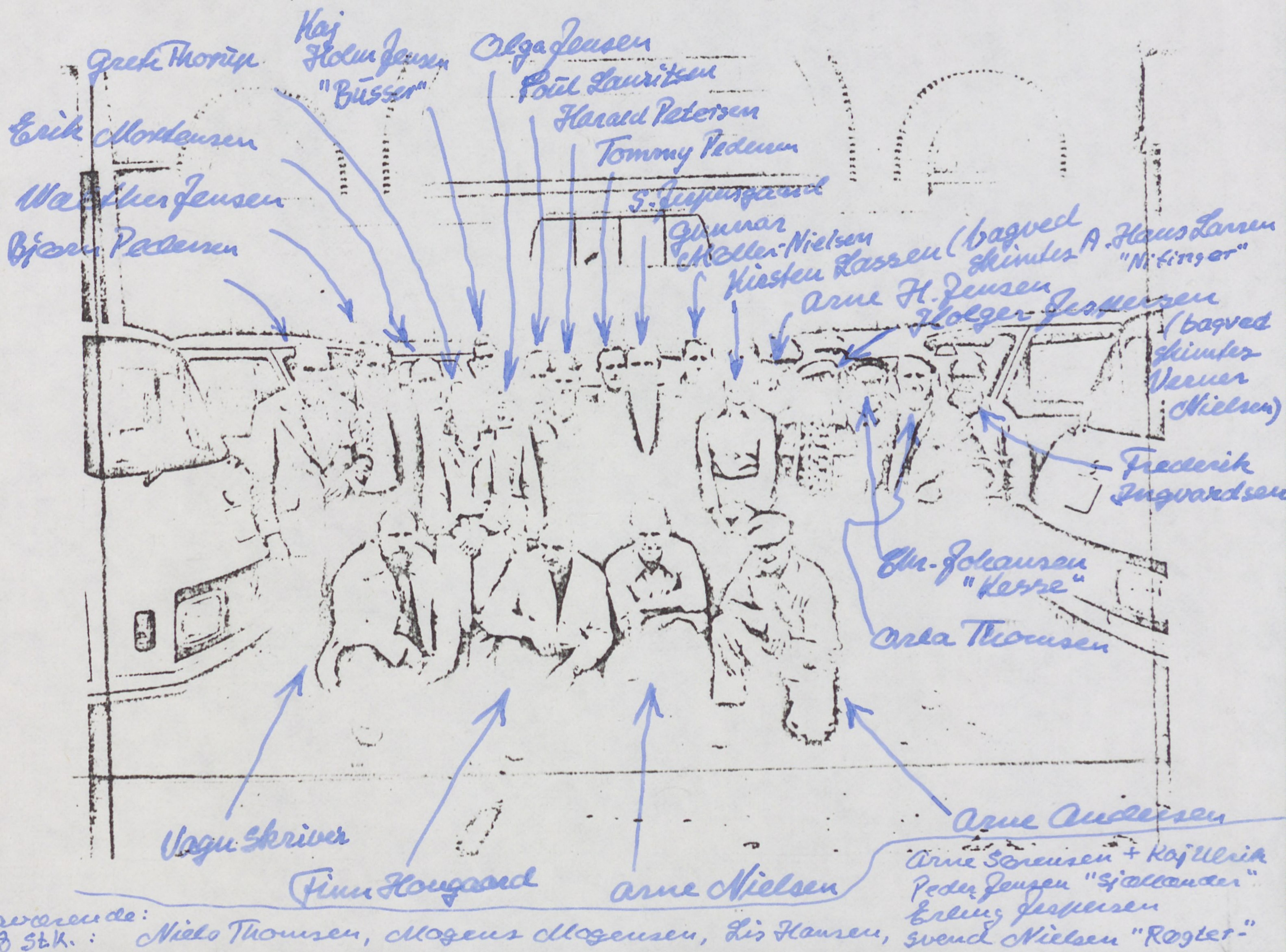

toges den årlige afprøvning, udskylning og lænsning af alle brandhaner i kommunen.

Inspektion af rør og installationer i nybyggeri udøves hovedsagelig af rørmester i samarbejde med bygningsafdelingen, og dette syn udvidedes i 1974 til at omfatte hele kommunen med en skærpelse i 1975 om kontrol af art, dimensioner og tæthed + installationstegning for alle rør, der agtes inddækket eller tildækket.

I den senere tid er der af afdelingen etableret en række gensidige reserveforbindelsesledninger med private vandværker: 1972: Hæstrup og I/S Lønstrup-Vennebjerg (kystområdet), 1973: Vidstrup, 1975: I/S Lønstrup-Vennebjerg (Møllebakkevej), 1977: I/S Lønstrup-Vennebjerg (Lønstrupvej) og A/S Lønstrup vandværk (Møllebakkevej).

Gas- og vandforsynings ledningsafdeling står i dag med en grundstamme af medarbejdere omfattende rørmester, materielforvalter samt 2 rørlæggere, 2 maskinarbejdere og 14 specialarbejdere, som vist nedenfor. I anledning af jubilæet blev også vandværkets og forvaltningens medarbejdere inviteret til fotograferingen, således at billedet viser gas- og vandforsynings samlede personale anno 1978 bortset fra et par stykker, som var på ferie i gerningsøjeblikket.

Ledelse, administration
og forvaltning.

Stadsingeniørens kontor blev etableret i kælderetagen i det gamle rådhus, hvorfra man i 1927 flyttede ind hos den kommunale el-forsyning i Museumsgade 3, hvor der indtil da havde været bibliotek (derfor igen folkekøkken og skole). Kontorerne lå fortsat hensigtsmæssigt i nærheden af rådhuset og rørmesterens værksted.

Udover at forvalte de anlæg, der er omtalt under værker og ledningsanlæg, skete herfra registreringer og økonomisk styring.

Allerede fra starten havde man ansat byens 3 nattevægttere som lygtetændere (for hvilke der forefindes udførlig instruks), og der skulle afregnes med forbrugerne, hvorfor måler aflæser skulle ansættes.

Der skulle desuden sikres kommunikation mellem værker, værksted og forvaltning om driftstal, materialer, bevillinger m.v.

At beskrive de første 50 års administrative udvikling vil nok trætte læserne, hvortil kommer, at kilderne herom er ret sparsomme, hvorfor det følgende omfatter de væsentligste punkter af de senere tiders hændelser.

I 1926 vedtoges en lov om landvæsenskommissioners indseende med vandindvindinger, og i 1929, da værket årligt oppumpede 443.000 m³, tildeltes en indvindingsret på 700.000 m³.

I 1948 var man nået op på over 1 mill. m³ pr. år, og efter ansøgning fik vandværket indvindingsretten udvidet til 2 mill. m³ pr. år, idet der samtidig blev fastsat et fælles indvindingsområde omfattende Sct. Knudsby vandværk og 4 private erhvervsindvindere.

I 1956 indførtes i forbindelse med vandmåleropsætning visse regler for godtgørelse ved uagtsomt vandspild. Disse regler blev senere specificeret i 1966 og overdraget til administrativ behandling i 1970.

I 1956 ændredes aflæsning af målere fra 4 gange til 3 gange årligt, og i 1957 indførtes gaspoletter for hovedparten af byens automatgasmålere grundet florende tyveri og hærværk mod "pengemålerne".

Lov om autorisationer trådte i kraft i 1962, hvorefter der blev skabt faste rammer for administration af dette område, og efter kommunesammenlægningen med efterfølgende udvikling er der i dag 135 mestre, som har autorisation i Hjørring kommune, heraf ca. 30 lokale.

I 1962 oprettedes der en overenskomst med Sct. Hans - Sct. Olai kommune om forsyning til denne kommunes bymæssige områder ved Hjørring. Ordningen omfattede udviklingsområder ved Aalborgvej-Ulvegravene og Løkkensvej. Endvidere aftaltes en overgangsordning for eksisterende tilsluttede, som periodisk gennem mange år havde klaget over et udenbys-tillæg på vandprisen på 25%. Det var en lykke for helheden, at parterne her fandt sammen fremfor oprettelse af yderligere vandværker i området. Samtidig etableredes et nært samarbejde med Sct. Hans - Sct. Olai kommunes sundhedskommission om beskyttelse af grundvandet.

Efter et grundigt forarbejde indførtes fælles med el-værket eengangs aflæsning af gas- og vandmålere i 1964.

I 1965 indførtes dimensionsforøgelsesprincippet ved fremføring af hovedforsyningsledninger ad Fuglsigvej-Aalborgvej til Ulvegravene.

Som en indkøringsordning startedes opkrævning af kloakafgifter sammen med vandafregningerne i 1966 med 20 øre pr. m³, men det var jo dengang.

I 1967 flyttede forvaltningens kontorer til Østergade 15. Man havde allerede i 1965 grundet pladmangel annekteret Museumsgade 6 (Drejerens hus), men da socialforvaltningen havde et ekspansionsbehov så tæt rådhuset som muligt, måtte teknisk forvaltning flytte.

I 1970 indførtes faste tilslutningsafgifter for vand og samtidig bortfaldt opkrævning af byggevand, der er indeholdt i afgiften.

Samme år indtraf det første olieforureningsuheld (Ilbro), og indgreb mod sådanne uheld blev organiseret, så man stod lidt bedre rustet, da det næste indtraf nær værkets borer i 1972 (Fuglsigvej). Samme år forestod vandværket udsendelse af lovpligtige olietankanmeldelser. Senere har der desværre været en del uheld i denne kategori, men nogle erfaringer rigere er indsats herimod efterhånden velorganiseret.

Med lov om vandforsyning i 1970 sammenfaldende med kommunesammenlægningen blev værkets udvalg, ledelse og forvaltning inddraget i vandplanlægning for hele kommunen med alle de aspekter, dette indebærer, bl.a. i relation til de private vandværkers situation.

I 1971 flyttede hele forvaltningen i storkommunens fælles administrationslokaler på Codanhus, og samme år indledtes vandplanlægningen, hvortil værkemesteren delvis blev overført som fornøden bistand til forvaltningen.

Samme år oprettedes der sikkerhedsudvalg og samarbejdsudvalg for værkernes områder.

I 1972 udgik el-forsyningen af det aflæsningssystem, der hidtil havde været drevet sammen med gas- og vandforsyningen, grundet overgang fra kommunalt selskab til områdeinteressentskabet ENV.

Vandplanlægningen var i 1973 så vidt afsluttet, at byrådet efter en præsentation og forelæggelse heraf vedtog en principiel struktur- og forsyningsplan med 4-5 egnsvandværker indbyrdes forbundet med et ringledningssystem, alt med tilbørlig hensyntagen til fællesinteresser i relation til nabokommunerne. Samtidig vedtog byrådet at yde finansiel bistand til en langsigtet udvikling af ledningsnettets opbygning, lokalisering af vandforekomsterne m.v. over et rammebevillingssystem. Endelig er vedtaget et betalingsprincip for tilslutning til systemet, og man kan med tilfredshed konstatere, at alle de større vandværker i kommunen frivilligt har tilsluttet sig ordningen og indledt betaling hertil. Som situationen er i dag, kan konstateres, at der er fundet tilstrækkelige reserver til at forsyne hele kommunen med vand frem til år 2000; blot henstår endnu en kort tid spørgsmålet om, hvorvidt den vestlige del skal skaffe alt vandet fra lokal indvinding eller fremover helt eller delvis forsynes fra Hjørring vandværk.

I 1973 afsagde landvæsenskommissionen kendelse om forhøjelse af Hjørring vandværks indvindingsret fra 2 mill. til 3,5 mill. m³ pr. år. Sagen blev startet allerede i 1969, da man skønnede, at indvindingen ville nå den tilladte grænse, og kendelsen omfattede denne gang samtidig 9 private erhvervsindvindere i et stort fælles indvindingsområde sammen med Hjørring vandværk.

Vandværket deltager i den pr. 1974 oprettede vandplanlægning på amtsbasis for at bidrage til fællesskabet med praktiske erfaringer og for at sikre Hjørring kommune harmonisk indpasset i den overordnede planlægning.

Efter nogle års forberedelse fik Hjørring vandværk i 1976, efter byrådets vedtagelse og indenrigsministeriets godkendelse, indført et nyt regulativ til afløsning af de hidtil gældende regulativer og vedtægter fra 1902, 1903 og 1931.

I 1977 vedtog byrådet en fast organiseret tilsyns- og kontrolordning vedr. analyser for alt vand, der i Hjørring kommune indvindes til erhvervsformål og fællesforsyning.

Ved redaktionens slutning primo august 1978 ligger der nu på bordet en ny lov om autorisationer og en ny lov om vandforsyning m.v., så det ser ud til, at der også på dette felt nok bliver en del at forvalte fremover.

S. Jespersgaard

BYENS BORGMESTRE FRA
VÆRKERNES PLANLÆGGELSE OG
INDTIL 1978

Kongevalgte borgmestre:

1887 - 1895	Byfoged og borgmester	Kampmann
1895 - 1903	- - -	V.H.V. Thomsen
1903 - 1911	- - -	O. Knudsen
1911 - 1918	- - -	M. Barfoed

Folkevalgte borgmestre:

1918 - 1919	Borgmester	M. Barfoed
1919 - 1921	Brandkasserer	A. Andreasen
1921 - 1932	Landsretssagfører	V. Smith
1932 - 1937	Købmand	Otto Heerfordt
1937 - 1954	Direktør	Johs. E. Rasmussen
1954 - 1958	Provst	Carl Hermansen
1958 - 1959	Bogtrykker	Hans Fr. Bjørn
1959 - 1966	Smedemester	Jørgen H. Jensen
1966 - 1974	Seminarielektor	Harris Troensegaard
1974 -	Programsekretær	Poul S. Poulsen

BYRÅDSUDVALG FOR VÆRKERNE

FRA 1887 - 1978

Fællesudvalget af 1887 for anlæggelse af vand- og gasværk:

Branddirektør B.S. Koch

Landinspektør C. Ring

Brænderiejer Ths. P. Olesen

Det af byrådet den 3. maj 1900 nedsatte fællesudvalg for anlæg af vand- og gasværk. Dette udvalg kaldtes vandværksudvalget, idet anlæg af et vandværk var det primære.

Brænderiejer Ths. P. Olesen

Købmand A.D. Andersen

Sagfører A. Jakobsen

Direktør M. Nielsen

Købmand A. Gylling

Dette udvalg forstærkedes efter værkernes vedtagelse den 6. februar 1902 med 2 medlemmer:

Købmand I Chr. Schibsbye

Farver Sophus Thomsen

Det forstærkede udvalg delte sig i 2 udvalg med brænderiejer Ths. P. Olesen som fælles formand:

Gasværksudvalget 1903 - 06:

Farver Sophus Thomsen

Købmand A. Gylling

Købmand I. Chr. Schibsbye

Vandværksudvalget 1903 - 06:

Sagfører A. Jakobsen

Købmand A.D. Andersen

Direktør M. Nielsen

De skiftende udvalgs sammensætning har gennem tiden formet sig således:

Gasværksudvalget:

1906 - 10 Farver Sophus Thomsen

Købmand A.D. Andersen

Købmand I. Chr. Schibsbye

Vandværksudvalget:

Sagfører A. Jakobsen

Ekspedient I.M. Hedegaard

Farver Sophus Thomsen

	Gasværksudvalget:	Vandværksudvalget:
1910 - 13	Farver Sophus Thomsen Brandkasserer A. Andreasen Smedemester N.C. Nielsen	Købmand Chr. Christensen Ekspedient I.M. Hedegaard Farver Sophus Thomsen
1913 - 17	Købmand Chr. Holmen Købmand Chr. Christensen Brandkasserer A. Andreasen	Købmand Chr. Christensen Installatør M. Jørgensen Lærer Chr. Nielsen
1917 - 20	Brandkasserer A. Andreasen Købmand Chr. Quist Købmand Chr. Christensen	Købmand Chr. Christensen Installatør M. Jørgensen Apoteker H. Hørlück
1920 - 25	Brandkasserer A. Andreasen Købmand Chr. Quist Købmand Otto Heerfordt	Savværksejer H.A. Kristjansen Overportør S.C.F. Bohn Bygmester E. Aaquist
1925 - 33	Brandkasserer A. Andreasen Købmand Otto Heerfordt Direktør Chr. Budolfsen	Købm. Thorv. R. Christensen Pedel Carl Simonsen Lærer P. Horn
1933 - 37	Brandkasserer A. Andreasen (afløstes ved sin død i 1934 af mekaniker Richard Nielsen) Købmand Otto Heerfordt Købmand L. Lauritsen	Købmand Aksel Nielsen Lærer P. Horn Overportør C. Christensen
1937 - 43	Bogtrykker H.F. Bjørn Mekaniker Richard Nielsen Købmand Aage Wraae udvidet i 1938 med 2 medlemmer: Uddeler N. Hjortnæs Tømremester E. Stenbak	Lærer Valdemar Yde Købmand Aage Wraae Forretningsfører A. Gram Mik- kelsen
1943 - 46	Direktør Chr. Jensen Bogtrykker H.F. Bjørn Redaktionssekret. Ejnar Glerup Lærer Børge Christensen Direktør Johs. E. Rasmussen	Redaktionssekret. Ejnar Glerup Pedel Carl Simonsen Kredsdyrlæge Sv. Christensen
1946 - 50	Direktør Johs. E. Rasmussen Landinspektør A.L. Birk Bogtrykker H.F. Bjørn Lærer Børge Christensen Redaktionssekret. Ejnar Glerup	Redaktionssekret. Ejnar Glerup Pedel Carl Simonsen Landinspektør A.L. Birk

I 1950 samledes udvalgene i et fælles gas- og vandværksudvalg:

- 1950 - 54 Direktør Johs. E. Rasmussen
Proprietær Aage Drivsholm
Bogtrykker H.F. Bjørn
Murermester Chr. Hjulskov
Formand Einar Sørensen
- 1954 - 58 Amtsskolekonsulent Ejnar Mølgaard
Materialist Alfred Hejlesen
Smedemester J.H. Jensen
Bogtrykker H.F. Bjørn
Formand Einar Sørensen
- 1958 - 62 Materialist Alfred Hejlesen
Gårdejer Niels Mikkelsen
Murermester Orla Toft
Formand Einar Sørensen
Bogtrykker H.F. Bjørn
(afløstes i 1959 af bogtrykker
Gram Mikkelsen)
- 1962 - 66 Formand Einar Sørensen
Fuldmægtig Harry Nødgaard
Bogtrykker Gram Mikkelsen
(afløstes i 1964 af gas- og vand-
mester Herluf Thomsen)
Gårdejer Holger Nielsen
Viceskoleinsp. Håkon Baggesen
- 1966 - 70 Formand Einar Sørensen
Fabrikant Sv. Hjortlund
Revisor R. Hesner
Fuldmægtig Harry Nødgaard
Købmand A. Toft Jensen
I 1969 afløstes Einar Sørensen af
redaktør Eiler Jørgensen, og
Hjortlund blev formand.

*I 1969 afløstes Harry Nødgaard
af banemester Sv. Aage Nielsen*

Ved kommunesammenlægningen i 1970 henførtes gas- og vandforsyningen under udvalget for tekniske anliggender, hvoraf dannedes et underudvalg: "Forsyningsudvalget".

Forsyningsudvalget

1970 - 74 Redaktør Eiler Jørgensen
Købmand Windstrup Jensen
Gårdejer Holger Nielsen
(afløstes i 1972 af gård-
ejer Johs. Jørgensen)

1974 - 78 Redaktør Eiler Jørgensen
Bogtrykker P. Chr. Lund
(afløstes i 1976 af gård-
ejer Gunnar Christensen)
Købmand Johan Jensen
(afløstes i 1975 af køb-
mand Windstrup Jensen)

Øvrige medlemmer i teknisk udvalg

Købmand Johan Jensen
Gårdejer Niels Mikkelsen
Gas- og vandm. Herluf Thomsen
Formand Erling Kallehauge

Købmand Johan Jensen
Gårdejer Niels Mikkelsen
Ejd.mægler Ove Hollen
Chauffør Simon Nielsen
(Afløstes i 1978 af gas- og vand-
mester Herluf Thomsen)

I 1978 deltes udvalget for tekniske anliggender i 2 stående udvalg: gas- og vejudvalget og udvalget for kommunale værker, og til sidstnævnte er indvalgt følgende:

Købmand Johan Jensen
Vurderingsformand Niels Mikkelsen
Gårdejer Frede Houbak
Afdelingssekretær Chr. Brønnum
Kriminalassistent Jens Therkildsen

VÆRKERNES LEDENDE PERSONALE

Projekterende ingeniører

ved værkernes opførelse: Gasværket: Ingeniør N.O. Petersen, København, i samarbejde med gasværksbestyrer Theilgaard, Horsens.

Vandværket: Stadsingeniør Th. Jochimsen, Frederiksberg.

Stadsingeniører: 1903 - 1910 Lars Knudsen
1910 - 1947 P. Mogensen
1948 - 1956 E.B. Andersen
1956 - 1976 J.A. Vestergaard
1977 - H.G. Kjær

Gasværksbestyrere: 1903 - 1937 J. Jensen
1937 - 1968 Ejner Nielsen

Vandværksbestyrere: 1903 - 1929 S.P. Petersen
1929 - 1954 Chr. Jørgensen
1954 - Bjørn Pedersen

Rørmestre: 1903 - 1929 Marinus Larsen
1929 - 1957 I.M. Laursen
1957 - 1974 Tage Larsen
1974 - Arne Nielsen

Ved overgang til fjerngas og etablering af forbrændingsanlæg oprettedes på teknisk forvaltning en fælles forsyningsafdeling for gas, vand og affaldsbehandling.

Afdelings- og driftsleder

1966 - S. Jespersgaard

